

Güneşli Dünya

3

15 Mayıs
1980

25 Lira

Millî Güvenlik Kurulu: «Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kurulması zarurîdir»

«Ülkeyi bu hale 1961 Anayasası getirdi»

ete terör

1. Bahran ve Sa. Tasarısı özgürce tamamen ortada kaldıracak nitelikte
2. Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kurulması zarurîdir
3. Emniyetin MHP'liler işkenceleri yaygınlaştırdığına dair raporlarının yaygınlaştırılması isteniyor
4. İşçi ücretlerinin düşürülmesini isteyen büyük iş adamları da hükümetten özgürlük talepleri

Sıkıyönetim iki ay daha uzatıldı

Sermayeye çileri silah zoruyla alıştırma hakki verilecek

Kölelik anlaşmasına, DGM'lere, zorbalık yasalarına, açlık paketine, silahlanmaya ve ölüm füzelerine karşı en geniş demokratik güçlerin eylem birliği için ileri!

■ 3 İGD Üyesi Daha Katledildi

İGD ve İLD üyesi Tekin ALKİŞ, 28 Nisan günü Adana'nın Döşeme Mahallesi'nde Maocu "Partizan" grubuna bağlı kaatillerce öldürüldü. Döşeme Mahallesi'nden geçerken "Partizan" grubunun silahlı saldırısına uğrayan 21 yaşındaki Tekin ALKİŞ, hastahaneye kaldırılırken yolda öldü. İlerici gençler yayımladıkları bildiriye, Tekin ALKİŞ'in savasını, kararlılığını vurguladılar. Bildirinin son bölümünde şöyle deniyor: «TEKİN Arkadaş, Sana söz veriyoruz: Emperyalizme, faşizme, şovenizme ve tüm sömürüye karşı verdiğimiz kavgayı sürdüreceğiz. Anını yaşatacağız. Faşizme Geçit Vermeyeceğiz.»

Ayrıca Eskişehir'de 5 Mayıs gecesi Muttalıp Caddesi'nde bulunan Maviköşe kahvesinden eve gitmek üzere çıkan İGD üyeleri Endüstri Meslek Lisesi öğrencisi İsmail Demircan ve Ticaret Lisesi öğrencisi Abdullah Çetin açılan ateş sonucu yaşamlarını yitirmişlerdir. İGD üyeleri olan Abdullah Çetin ve İsmail Demircan'ın cenazesi kolluk güçlerince alınarak, törensiz bir biçimde toprağa verilmiştir. Cenaze töreninden önce yapılan bu uygulama, ilerici arasında geniş tepkiye yol açmıştır. Bunun üzerine 200'ü aşkın ilerici genç arkadaşlarının yanyana bulunan mezarları başına gitmiş ve saygı duruşunda bulunmuşlardır. Daha sonra İsmail Demircan ile Abdullah Çetin'in mahallelerine giderek gösteriler yapmışlardır.

Eskişehir'li ilerici gençler, 2 İGD üyesinin öldürülmesi üzerine bir bildiri yayımlamışlardır. Bildiriye, kaatillerin MHP'li ve ÜYD'li (Ülkü Yolu Derneği) faşistler olduğunu belirtmişlerdir.

POLİTİKA'yla Dayanışma Yükseliyor

● Politika Gazetesi Genel Yayın Müdürü Aydın ENGIN demokrasi güçlerinin dayanışmasıyla özgürlüğüne kavuştu.

Türkiye Barış Komitesi Başkanı Mahmut Dikerdem, geçtiğimiz günlerde Barış Derneği Genel Kurulu'nda alınan Politika gazetesi'yle dayanışma kararı uyarınca, Başbakan'a bir mesaj göndermiştir. Mesajda şöyle deniyor: «Anayasamızın güvencesi altında bulunan temel hak ve özgürlüklerin başında, düşünce ve kanaatleri söz, yazı ya da başka yollarla açıklama ve yayma özgürlüğünün geldiği bugün evrensel olarak kabul edilen bir gerçektir. Demokratik hukuk devletinin denek taşı sayılan düşünce ve inanç özgürlüğünün toplumsal yaşama geçirilmesi ile basın ve yayın özgürlüğünün en geniş biçimde sağlanması ve her türlü kısıtlamalardan arındırılması ile mümkün olabilmektedir.

«Yukarıda maruz düşüncelerin ışığı altında, yüksek Makamınızdan ülkemizdeki barış ve demokrasi hareketine sürekli katkısı ve emekçi halkımızın özlem ve çıkarları doğrultusundaki yayınlarıyla

İGD yöneticileri tutuklandı

15 gün boyunca ağır işkencelerden geçirilen İGD yöneticileri gizli örgüt kurmak, dernekler yasasına muhalefet etmek savıyla tutuklandılar.

İşçi sınıfının savaş yolunda yürüyen, işçi sınıfının biliminden şaşmayan ilerici gençliğimizin özörgütü İGD'nin seçkin önderleriyle ulusal ve uluslararası planda dayanışma, onları özgürlüğe kavuşturma savaşını sürdürüyor. Nitekim Dünya Barış Konseyi'nden Uluslararası Af Örgütü'ne, Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'ndan Uluslararası Öğrenciler Birliği'ne, Finlandiya Sosyalist Öğrenciler Birliği'nden Vietnam Gençliği'ne dek dünyadaki barış, demokrasi ve ilerleme güçleri ilerici gençliğimizin yiğit önderleriyle dayanışma bayrağını yükselttiler, yükseltiyorlar. Ülkemizin her köşesinde ilerici gençlerimiz önderlerinin özgürlüklerine kavuşturulması istemleriyle alanlara çıktılar, 1 Mayıs'ta "İGD yöneticilerine Özgürlük" belgilerini haykırdılar.

İGD yöneticileri serbest bırakılsın!

■ Sivas'ta Halk Direndi

23 Nisan günü Sivas'ın Alibaba Mahallesi'nde 7 ilericinin hiçbir gerekçe gösterilmeksizin gözaltına alınması halkın tepkisine yol açtı. Olayı protesto eden Alibaba Mahallesi emekçi kadınları, yaklaşık 300 kişinin katıldığı bir yürüyüş düzenlediler. Vali ile görüşmek üzere yola çıkan konvoy Cumhuriyet Alanı'nda güvenlik kuvvetlerince engel-

lendi, halkın gözleri önünde analar coplandı, araçlara bindirilerek Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. Bunun üzerine 7 ilericinin yanısıra 70 emekçi kadının gözaltına alınmasını protesto eden Alibaba Mahallesi'nden 5 bin kişi oturma direnişine girişti. Gösteri kent değişik bölgelerinde lastik yakma ve korsan gösteriler biçiminde devam etti. Saat 13'ten 21.30'a dek devam eden oturma direnişi sonucunda, gözaltına alınan 77 ilerici serbest bırakıldı.

■ SSK'da Eylem Birliği

Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu'nda çalışanları temsil edecek üyenin seçimini ilerici ve demokrat işçi ve memurların adayı Sadık Salih Uluşahin kazandı. Türk Tabipler Birliği, Sosyal-İş, Tez Büro-İş, Petrol-İş, Tüm Has-İş, Tüm Der, Devrimci Sağlık-İş ve Sigorta Derneği'nin ortak adayı olan Uluşahin, 30 bin dolayındaki işçi ve memurun katıldığı seçimde, Türk-İş yöneticilerinin ve tüm ilerici güçlerin desteklediği aday karşı 6 bin oy farkı sağladı. Böylece seçimler eylem birliğini gerçekleştirenlerin utkusıyla sonuçlandı.

■ İlerici Kadınlar Demirel'i Protesto etti

Batman'lı ilerici kadınlar Başbakan Süleyman Demirel'e bir telgraf göndererek pahalılığı, işsizliği, baskıları, kıyımları ve antidemokratik uygulamaları protesto etmişlerdir.

haber

Onlardan haber geldi. Oradan onlardan. Gömlekleri kirli değil çatık değilmiş kaşları. Yalnız biraz uzamış tıraşları. "Yandık!" dememişler. Dayanmışlar biliyorum. "Dayandık!" dememişler. Gözleri gülerken bakıyorlarmış adama. Şakaklarında taze bir yara yeri varmış ama, çatık değilmiş kaşları. Yalnız biraz uzamış tıraşları...

Nazım Hikmet

■ Öğretmenler Kıyımları Protesto Etti

Ankara'lı ilerici öğretmenler, Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü'nün önünde düzenledikleri bir gösteriyle Demirel yönetiminin öğretmen kıyımını ve 1 Mayıs 1980'in kutlanmasını engelleme girişimlerini protesto ettiler. TÖB-DER üyesi çok sayıda öğretmenin katıldığı protesto gösterisinde yapılan konuşmada, Demirel yönetiminin ilerici öğretmenler üzerinde uyguladığı baskı ve kıyım politikası kınandı ve TÖB-DER üzerindeki yasağın kaldırılması istendi. Bu arada çevreye protesto gösterisinin içeriğine uygun belgeler yazıldı, çok sayıda pul atıldı.

■ GERÇEK'in Yazışleri Müdürü Gözaltına Alındı

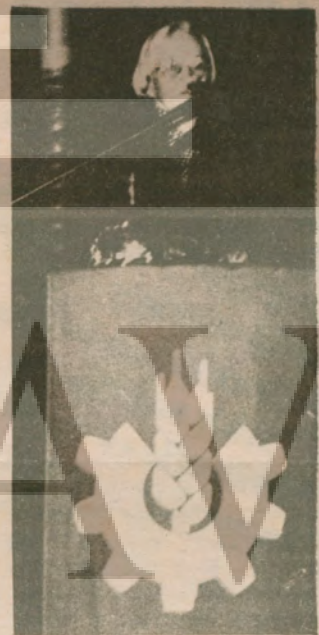
Gerçek Gazetesi sorumlu yazışleri müdürü Hamit Çaylı, 29 Nisan günü gazete bürosuna gelen 1. Şube ekiplerince mahkemeye çıkarılacağı öne sürülerek gözaltına alındı. Gerçek gazetesinin bürosuna gelen 1. Şube polislerinin Hamit Çaylı'yı aruşması bulunduğu gerekçesiyle Sıkıyönetim Komutanlığı'na götürdükleri, Sıkıyönetim Askeri Savcılığı'nın ise ifade tarihini başka bir güne ertelediği bildirilmiştir. Bunun üzerine Hamit Çaylı Sıkıyönetim'den alınarak 1. Şube'ye götürülmüş ve gözaltına alınmıştır.

■ Aytaç Eryılmaz Özgürlüğüne Kavuştu

1 Mayıs adlı broşürü yayımlamaktan dolayı 1 yıldan beri tutuklu bulunan Temel Yayınları sorumlusu Aytaç Eryılmaz tahliye oldu. 1979 1 Mayıs'ı öncesinde yayımlanan 1 Mayıs adlı broşürde komünizm propagandası yapıldığı gerekçesiyle 29 Nisan 1979'da önce gözaltına alınan daha sonra da tutuklanan Eryılmaz 1 yıldır tutuklu bulunuyordu. Eryılmaz hakkında önce 142/3'ten dava açan savcılar, daha sonra 142/1. maddeden de ek savunma istemişlerdi.

■ Turan Emeksiz Anıldı

Ankara'lı bir grup ilerici genç, 27 Mayıs 1960 öncesinde bir yığınsal gösteri sırasında polisler tarafından öldürülen Turan Emeksiz'in mezarını ziyaret ederek bir plaket bıraktılar. Turan Emeksiz'in Anıtkabir'deki mezarını ziyaret eden ilerici gençlerin bir demet kırmızı karanfille birlikte bıraktıkları plakette şunlar yazıyordu: «Türkiye ilerici gençliği, işçi sınıfının yiğit savaşçısı Turan Emeksiz'i unutmayacaktır. İlerici gençler, daha sonra Turan Emeksiz'in mezarı başında onun ve tüm devrim şehitlerinin anısına saygı duruşunda bulundular.

masında demokratik güçlerin iş ve eylem birliğinin önemini şu sözlerle vurguladı: «Faşizm, sivil görünümüleri veya değil, demokratik hak ve özgürlükleri askıya alan bir baskıcı rejim olasıdır. Eşizi ha geçti, ha geçecek. Tüm demokratik, ilerici, sol güçlerin toplanması ortak bir platform üzerinde iş ve eylem birliği için örgütlenmesi daha da öncelikli ve ivedilik arzandı.»

Nisan ayı içinde meydana gelen faşist saldırılarda 184 yurttaş yaşamını yitirdi, 253 yurttaş yaralandı.

• Enerji-Der TEK işyeri temsilcisi işkence sonucu öldürüldü.

• İstanbul'da taranan 1 kahvede 1 kişi öldü, 5 kişi yaralandı.

• İstanbul'a faşistler Çengelköy Havuzbaşı durağında belediye otobüsünü taradı, 5 kişiyi yaraladılar.

• Tek Ges-İş ve Sosyal-İş Trabzon Şubeleri yakıldı. Genel-İş Çarşamba temsilciliği yakıldı.

MADEN-İŞ Üyelerine Baskılar Artıyor

MESS'e bağlı 100'ü aşkın işyerinde uzun süredir devam eden toplu iş sözleşmesi uyuşmazlıklarında MESS uzlaşmaz tutumunu devam ettiren bir yandan da üyelerine çeşitli baskılar uyguladığını belirtti. Halit Erdem, açıklamasını şöyle sürdürdü :

«Bursa'da kurulu MAKO işyerinde hiç bir yasal nedene dayanmaksızın 6 temsilci ve 2 işçinin iş akdini fesh ederek onları açığa zorlayarak işçiler üzerinde yıldırmak ve baskı kurmak istiyor.

«Kanunsuz eylemler» demagogjisini dillerinden düşürmeyen MESS patronları grev uygulaması süren İstanbul'da kurulu BEKO TEKNİK işyerinde kolluk kuvvetlerini de kullanarak dışarıya malzeme çıkartmaya çalışıyor.

Diğer yandan işçi düşmanı yüzü tüm kamuoyunca belgelenmiş azınlık AP ikti-

darı gölge başbakan Turgut Özal'ın da özel çabalarıyla MESS patronlarının bir değini iki etmiyor. Millî güvenlik gerekçesiyle durmadan grevlerimizi erteliyor. TEKFEN, BASTAŞ, GENERAL ELEKTRİK grevlerinden sonra en son ertelenen SİMKO greviyle iktidar kimden yana davranış içinde olduğunu bir kez daha belgeledi. Grevin anlamı üretimi fiilen durdurmak ve böylece işçilerin haklarının kısa sürede verilmesini sağlamak iken, iktidar sözleşmenin bağlanması yönünde çaba harcaması gerekirken sürekli grev erteleyerek toplu sözleşme düzenine gereksiz müdahale ederek IMF'lerin ücretleri dondurma politikasını uygulamak için her türlü çabayı sarfe diyor.

Tüm bu saldırılara, baskılara karşı 90.000 metal işçisi şimdi sendikalarına daha fazla sahip çıkıyorlar. Grev boylarında MESS patronlarına, kararlılıklarıyla, disiplinleriyle gereken derisi veriyor. Dirençkenlikle birlikte IMF'lerin, iktidarın ücretleri dondurma politikalarına dur diyorlar.

Metal işçileri kimin kendilerinin gerçek savunucusu olduğunu daha net görmeye başlıyor. Son iki ay içinde saflarımıza katılan OTOSAN Otomobil Fabrikası'nın da içinde olduğu 9 işyeri bunun en son kanıtlarıdır.

Sendikamız Maden-İş tüm baskılara, saldırılara karşı kazanılmış haklarımızı sonuna kadar koruyup, geliştirmeye kararlıdır. Bunalımın yükünün işçilere, emekçilere ödetilmesine göz yummayacağız. İşçi sınıfının ekmek ve onur kavgasını ergeç başarıya ulaştıracacağız.»

Temel Dağıtım Şubesi Arandı

Bursa Temel Dağıtım Şubesi 29 Nisan günü güvenlik kuvvetlerince basılarak aranmıştır. Arama sırasında, hakkında yasaklama kararı olmayan çeşitli kitap ve dergilerin alınarak götürüldüğü bildirilmiştir. Bu arada Temel Dağıtım Bursa Şube sorumlusu da bir süre Emniyet Müdürlüğü'ne götürülmüş, daha sonra serbest bırakılmıştır.

1 MAYIS VE EYLEM BİRLİĞİ

Her 1 Mayıs değişik koşullarda kutlanıyor. Bu yıl da öyle oldu. Görüldü ki, hiçbir engelleme işçi sınıfını, emekçi yığınları kendi bayramlarını kutlamaktan alıkoyamıyor. 1 Mayıs dünyanın her yerinde olduğu gibi, Türkiye'de de yığınsal, örgütlü, disiplinli bir biçimde, başarıyla kutlandı.

Birlik Dayanışma, TIP, TSIP, CHP'li yurtseverler, devrimci demokratlar omuz omuza verdiler. Elde edilen başarı tüm ilerici yurtsever güçlerin ortak başarısıdır. 30 Nisan ve 1 Mayıs, tüm ulusal demokratik güçlerin eylem birliğini pekiştirmiş, emekçi halk yığınlarının gücünü göstermiştir.

1 Mayıs, emekçi yığınların Demirel yönetiminin halk düşmanı politikasına duyduğu büyük tepkiyi ortaya koydu. 1 Mayıs'ın bütün baskılara, engellemelere, teröre karşı yığınsal kutlanması bunun açık kanıtıdır. Bu yığınsal çıkışlar, burjuvazinin, gericiğin "üç-beş kısırtıcı ortalığı karıştırıyor" biçimindeki yalanlarını tüm halkın gözü önünde çökertmiştir.

Halkı uyandıracacağız diyerek terörizmden medet umanlar, gerçekte Demirel'lerin, Türkeş'lerin halkı susturma aracı durumuna düşüyorlar. Yüzbinlerin harekete geçtiği, alanları, sokakları doldurduğu anda bile bunlar serüvenlere başvurmadan geri durmadılar. Bunların serüvenliliğinin nesnel olarak karşı devrimci bir rol oynadığı bir kez daha ortaya çıktı.

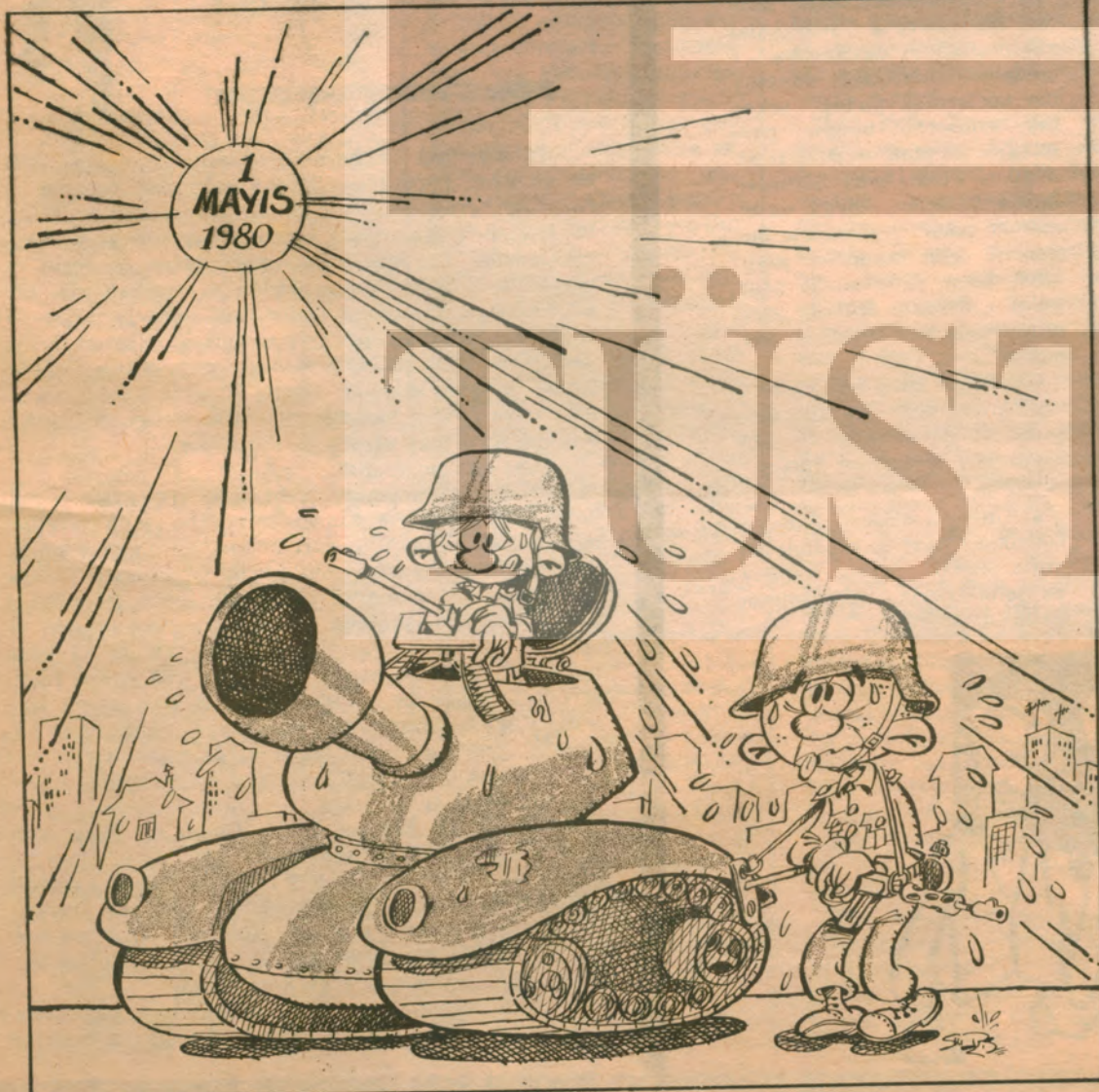
1 Mayıs, DISK'te birliğin önemini gösterdi. Bunun yanında, başarıda DISK'e ve Türk-İş'e bağlı sendikaların eylem birliğinin büyük payı vardır. Bu, işçi ve emekçilerin hakları, özgürlükleri korumak ve genişletmek savaşlarında DISK ile Türk-İş arasındaki eylem birliğinin önemini gösterdi. DISK'e ve Türk-İş'e bağlı sendikaların eylem birliği, yer yer AP'li ve MSP'li emekçilerin bir kesimini de hareketin içine çekti.

CHP'li emekçiler, yurtseverler 30 Nisan'da ve 1 Mayıs'ta yerlerini aldılar. CHP sol kanat parlamenterleri dayanışma gösterdiler. 1 Mayıs'ın yasal olarak kutlanması için yasa tasarısı hazırladılar. Ama CHP Genel Başkanı, 1 Mayıs'ta hem halka, hem de CHP içindeki yurtseverlere sırtını döndü. 1 Mayıs, işçi sınıfının, geniş emekçi yığınların en temel hak ve özgürlükleri için giriştikleri haklı davayı "yasa dışı" ilan etti. 1 Mayıs'ı yasaklayanlarla uzlaştı. Emekçi yığınlar, burjuva reformizminin gerçek yüzünü bir kez daha gördüler.

30 Nisan ve 1 Mayıs gösterdi ki, eylem birliği güçlendiği ve bir merkezden örgütlü, disiplinli bir biçimde kaynaklandığı ölçüde, burjuvazi gerici egemen güçler geriletebiliyor. Bu başarı emekçi yığınların savaşım gücünü, moralini yükseltmiştir. Eylem birliği önünde yeni olanaklar açılmıştır. Bu kazanımları, eylem birliğini daha ileriye götürmek, onu kalıcı biçimlere sokmak, yeni hedeflere yönelmek görevi tüm ulusal demokratik güçlerin en başta gelen görevidir.

Şimdi bütün ilerici, yurtsever güçler, gözaltına alınanların, sendikacıların, işyeri temsilcilerinin, İGD yöneticilerinin serbest bırakılması, koşuşturma ve soruşturmalardan durdurulması, sendikalar ve işçi partileri üzerindeki baskıların son bulması için eylem birliği yapmak, grev alanlarındaki sendikalarla, işçilerle dayanışma bayrağını yükseltmek göreviyle karşı karşıyadırlar.

GÜNEŞLİ DÜNYA

Tekelleri

Diyarbakır'da da ilericiler MESS'e karşı direnen metalurji işçileriyle omuz omuzaydı.

"Kurtuluş Yok Tekbaşına; Ya Hep Beraber Ya Hiçbirimiz"

Metalurji işçilerinin grev bayrağı Diyarbakır'da da yükseklerde dalgalanıyor. Çukurova A.Ş. işyerindeki yiğit işçiler işleri, ekmekleri, özgürlükleri için savaşıyorlar. Bu savaşta Diyarbakır'lı tüm ilericiler grevci işçilerle omuzomuz. Baysen, Bank-Sen, Devrimci Toprak-İş, Tez Büro-İş, Genel-İş üyesi işçiler, Sümerbank işçileri, MTA işçileri, Karayolları işçileri sınıf kardeşleriyle sıcak bir dayanışma içinde. İlerici kadınlarla, ilericiler gençlerle, ilericiler öğretmenlerle birlikte grevci işçileri yalnız bırakmıyorlar.

Geçtiğimiz günlerde Diyarbakır'lı 1.000'i aşkın ilericiler, grev alanını doldurdular. Grevci işçilere bulgur, fasulye, çay, sigara, yağ vb. gibi maddesel dayanışmalarını iletiler. Ziyaretçiler adına konuşma yapan bir ilericiler genç şöyle dedi: «Yiğit metal işçileri, kardeşlerim, bundan bir hafta önce buradan ayrılırken, "greviniz, savaşınız savaşımızdır" demiştik. Ve yine geleceğiz demiştik. İşte ilericiler gençler sözlerinin eri olduklarını şu anda 600 kişi ile birlikte gösteriyorlar. Şu anda sizlerle beraber olanlar her zaman olacaklardır.» Bir miting alanına dönen grev alanında «Grevinizle Beraberiz», «Kurtuluş yok tekbaşına, ya hep beraber ya da hiçbirimiz», «Yaşasın Maden-İş, Yaşasın DİSK», «Haydi 1 Mayıs 80'e» belgileri atıldı.

Çukurova A.Ş. İşyeri Baştemsilcisi Turan Kahvecioğlu ile Bir Söyleşi

GÜNEŞLİ DÜNYA: İşyerinizi tanıtır mısınız?

• İşyerimiz olan Çukurova A.Ş. Diyarbakır-Urfa karayolu üzerinde kuruludur. Türkiye'deki en büyük holdinglerden biridir. Holding'in sahibi KARAMEMET, 30'dan fazla işyeri sahibi ya da ortakıdır. İşyerimizde iş makinelerinin revizyonu ve satışı yapılmaktadır.

GÜNEŞLİ DÜNYA: Grevinizin amacını açıklar mısınız?

• Grevimizin amacı; işçi arkadaşlarımızın bugünkü yaşam koşullarında aldıkları maaş güncel durumdadır. Bir işçinin eline geçen aylık maaşı 4.000 liradır, 3.200 lira alan arkadaşlarımız da var. İşçiler bu maaşla yemek mi yesin, çoluguna-çocuguna mı baksın. Giyecek bir şey mi alsın? Bu maaşla geçinmek mümkün değildir. Yarı aç,

yarı tok yaşıyoruz.

Amacımız aşımıza, ekmeğimize göz koyan, lokmamızı elimizden alan tekelleri sermayenin örgütü olan MESS başlarına karşı hakkımızı savunmaktır. Amacımız MESS patronlarını dize getirmektir.

GÜNEŞLİ DÜNYA: Grevinize yönelik baskı ve saldırılar var mı?

• Grevimiz 1,5 ayı doldurmak üzere. Grevci basın sürekli olarak grevimize saldırılmaktadır. Haberleri çarpıtarak veriyor. Kardeş sendika olan BANK-SEN'nin astığı "Kurtuluş yok tekbaşına ya hep beraber ya da hiç birimiz!" flaması gerekçe gösterilerek 2 işçi arkadaşımız 18 gün gözaltında tutuldu.

GÜNEŞLİ DÜNYA: Grevinize ilericiler çevrelerden dayanışma geliyor mu? Bu daya-

ışmalar ne türde oluyor?

• Grevimiz başladığı günden beri kardeş sendikalar maddi-manevi dayanışma içindeler. BANK-SEN dayanışma göstererek pirinç, şeker, çay, konserve, bulgur, para vb. gibi yiyecek maddeleri getirdiler. Yine İlerici Kadınlar, İlerici Gençler, ilericiler öğretmenler şeker, çay, sigara, bulgur vb. gibi maddeler getirdiler. Grev çağrımızda oturdular. Bizimle kolkola giren halay çektiler, türküler söylediler.

GÜNEŞLİ DÜNYA: Gazetemiz aracılığıyla Türkiye'deki sınıf kardeşlerinize iletmek istediğiniz mesaj var mı?

• Sınıf kardeşlerimizin yürüttükleri haklı savaşında sonuna kadar yanlarındayız. Savaşlarında, grevlerinde başarılar dileriz.

Grev Hareketinin Şu Andaki Boyutları

Türkiye işçi sınıfının tüm kesimleri bugün çetin bir savaşım yürütüyor. Tekelleri patronlar, onların borazanları, grev dendi mi, bu savaşımı yalnızca MESS ile Maden-İş arasındaki bir savaşım gibi göstermeye çalışıyorlar. Böylece şunu amaçlıyorlar: İşçilerin talepleri karşılanıyor ama Maden-İş ve onun gibi birkaç sendika, "ideolojik nedenlerle" işçileri greve sürüklüyor, "sendika ağaları" işçileri kullanıyor. MESS başlarının demecilerinin gazetelerde hergün çarşaf yayılmasıyla geniş emekçi yığınlarından grev savaşımının boyutlarını saklamak, bu savaşımın haklılığını örtbas etmek hedefleniyor.

Oysa durum nedir?

Ülkemizde tarım ve balıkçılık işkolundan, madencilik, petrol ve kimya sanayiine, gıda işkolundan tekstil sanayiine, deri sanayiine, ağaç işkolundan kağıt sanayiine, basın-yayın ve gazetecilik alanına, çimento ve toprak sanayiine, metal işkolundan banka ve büro işkoluna, taşımacılığa, konaklama ve eğlence yerlerine, genel işlere dek toplam 15 işkolunda grevler süregidiyor. Şu anda DİSK üyesi, Türk-İş üyesi, bağımsız sendika üyesi 50 bine yakın işçi, toplam 185 işyerinde grev yürütüyor. Yurdun her köşesinde işçiler grev bayraklarını dalgalandırıyor.

Yanısıra Cam Holding'e karşı eylem birliğini gerçekleştiren 10 bine yakın cam işçisi 5 Mayıs'ta grev duyurularını işyerlerine astılar. Öleyis sendikası üyesi 1.500 işçi Turizm Bankası'na ait Çeşme Oteli'ne, Akçay ve Marmaris Tatil Köyleri'ne grev kararını çıktılar. Bank-Sen üyesi 3.800'ü aşkın emekçi Garanti Bankası'nın 259 şubesinde patronun sözleşme hükümlerine uymaması ve pahalılık zammı talebini kabul etmemesi üzerine grev kararı aldı.

Bütün bunlar grev hareketinin yurt ölçüsünde öüyüerek genişlediğini, yeni yeni işçi kesimlerini

saldırısına karşı savaş!

kucakladığını gösteriyor. Patronların, onların kalem-sörlerinin yalanlarını ortaya çıkartıyor.

Onbinlerce İşçi Neden Grev Alanlarında?

Onbinlerce işçi ne için greve çıkıyor? Tekelci patronların dediği gibi bir takım sendikacılar "ideolojik" nedenlerle mi işçileri greve sürüklüyor? Bu soruların yanıtını somut uyuşmazlık konuları gösteriyor.

Herşeyden önce şunu görmek gerek. Tekelci patronlar, onların emrindeki Demirel yönetimi bu dönem toplu sözleşmelere açık tercihlerle giriştiler: İşçilerin daha önceki sözleşmelerde kazandığı hakları olabildiğince geri almak ve işçilere sefalet ücretleri dayatmak. Yanısıra sınıf ve yığın sendikalarını çeşitli yollarla çöktürmek.

Bu anlayış hem şu anda grevde olan işyerlerinde, hem de toplu sözleşme görüşmeleri aylardır süren işyerlerinde sürdürüldü, sürdürülüyor.

MESS ile Maden-İş arasında, Tekstil İşverenleri Sendikası ile DİSK'e bağlı Tekstil sendikası arasındaki görüşmeler hep bu anlayışla uyuşmazlığa vardırdı. İşçilerin satınalma güçlerini korumak, kendi sağlıklarını, iş güvenliklerini, iş güvencelerini sağlamak, çalışma ortamlarını demokratikleştirmek yönündeki istemlerini tekelci patronlar esas tartışma konusu bile yapmadılar, yapmıyorlar. Nitekim MESS patronları 15-16 Nisan görüşmelerinde Maden-İş'e toplu sözleşme görüşmelerinin devamının önkoşullarını şöyle sıralamışlardır:

- Sendika, üretimin artması konusunda üyelerine baskı yapmalıdır.
- Sendika, işverenlerin işçilerin de sahibi olduğunu kabul etmelidir.
- Sendika, işverene göre yasadışı sayılan her harekette üyelerinin karşısına çıkarak onları sendikadan ihraç etmelidir.

MESS patronları bu saldırılarında tekbaşlarına davranmıyorlar. Tekelci sermayenin ortak politikasını izliyorlar. Nitekim aynı türden görüşler ve uyuşmazlık noktaları diğer işkollarında da görülüyor.

Cam işkolunda tekellere karşı eylem birliğini gerçekleştiren DİSK'e bağlı Hür Cam-İş ve Türk-İş'e bağlı Kristal-İş sendikalarının 107 maddeden oluşan ortak toplu sözleşme taslaklarından 87 maddede uyuşmazlık çıktı. Çalışma süresine, iş güvencesine, sözleşmenin kapsamına, disiplin kuruluna, işçi sağlığına, iş güvenliğine ilişkin istemler, yanısıra tüm parasal konular Cam Holding ve öteki tekelci patronlarca reddedildi.

Petrol ve kimya işkolunda DİSK'e bağlı Petkim-İş sendikası ile Türk-İş'e bağlı Petrol-İş sendikası arasında rafinerilerdeki toplu sözleşme görüşmeleri güç ve eylem birliği çerçevesinde sürdürülüyor. Petkim-İş sendikasıyla Kimya İşverenleri Sendikası'na bağlı Fako ve Abfar işyerleri için yürütülen toplu sözleşme görüşmelerinde de iş güvencesi, işçilerin çalışma koşullarının düzenlenmesi, 1 Mayıs'ın işçi bayramı olarak kabul edilmesi, parasal istemler uyuşmazlığın ana noktalarını oluşturdu. Petkim-İş'in toplu sözleşme görüşmelerini yürüttüğü öteki işyerlerinde de uyuşmazlıklar aynı konularda toplanıyor.

Bütün bunlar tekelci patronların tüm işkollarında aynı dayatmacı tavırlarını sürdürdüklerini gösteriyor.

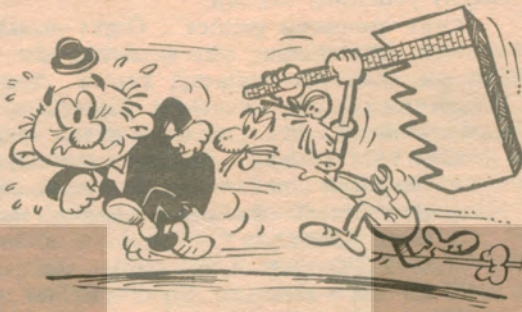
İşçilerin İstemler Kabul Edilemez Boyutlarda mı?

1980 yılı içinde Maden-İş sendikası, MESS'e bağlı olmayan 30'u aşkın işyerinde 10 bin işçi adına toplu sözleşme bağlandı. Bağtlanan bu toplu sözleşmeler, MESS'e önerilen toplu sözleşmelerden farklı mı? Elbette hayır.

Daha Mayıs ayı başlarında Maden-İş sendikasının Oerlikon, Halkalı ve Eleksin işyerlerinde bağtlandığı toplu sözleşmelerde, saat ücretlerine birinci yıl 50 lira, ikinci yıl 57,50 lira zam; ayrıca her yıl 7 maaş ikramiye ve bayram-yakacak-izin ödeneği olarak birinci yıl 55 bin, ikinci yıl 60 bin lira yan ödeme kabul edildi. Haftalık çalışma süreleri 44 saat olarak belirlendi, yıllık ücretli izinlere 6 gün eklendi. İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda tarafların eşit oranda temsil edildiği bir kurul oluşturuldu. Kıdem tazminatının 40 güne çıkartılması yanısıra, işten çıkartılacak işçiye 4 ay süreyle aylık ücreti tutarında işsizlik tazminatı ödenmesi hükmü bağlandı.

Petkim-İş sendikası da 1980 yılı içinde Wyeth, Türk Henkel ve Ciba işyerlerinde toplu sözleşme bağtladı. Saat ücretlerine birinci yıl 50 lira, ikinci yıl 60 lira zam ve ayrıca 6 maaş ikramiye sağlandı. Kıdem tazminatları 55-60 gün olarak belirlendi. Çalışma haftası 45 saat olarak saptandı. İş güvencesi, işçi sağlığı ve sözleşmenin kapsamı maddelerinde ileri kazanımlar sağlandı.

Bu sözleşmeler, işçi sınıfımızın bu dönemdeki toplu sözleşmelerinin ortak özelliklerini taşıyor. Yani işçi sınıfımız için örnek alınacak olan sözleşmeler bunlar. Ya tekelci patronların örnek aldıkları hangileridir? MESS'in "emsal" yani örnek sözleşmesi, geçtiğimiz günlerde Türk Metal adlı faşist sendikayla imzaladığı paçavradır. MESS'e göre bu ihanet belgesi, «kapsadığı işçi sayısı, dönemi ve hükümleri itibarıyla metal sanayiinde emsal olma özelliğini kazanmıştır.» Bu "emsal" sözleşme, ne getiriyor? Türk Metal'e imzalatılan bu ihanet belgesi, yasa hükümlerinden ve eski sözleşmeden bir adım önde bir şey getirmek bir yana, tersine, eskisine göre daha da geri hükümler içeriyor. Tüm parasal maddelerin geri düzeyde belirlenmesi yetmiyormuş gibi, bir de yüzdeli zam sistemini esas alarak, işçiler ve işyerleri arasındaki farklılıkları daha da artırıyor. İşte şimdi MESS patronlarının yeni taktiği, bu ihanet belgesinden de yararlanarak, yakıcı istemleri, işçi sınıfının bilimi ve sıcak dayanışması etrafında kenetlenen Maden-İş'li metalurji işçilerinin cephesine faşist koçbaşı Türk Metal ile gedik açmaktır. Ne var ki yigit metalurji işçileri cinayet şebekeleriyle içiçe olan bu koçbaşının saflarında gedik açmasına bugüne dek nasıl izin vermedilerse, bugün de vermiyorlar, vermeyeceklerdir. Türk Metal ve ona umut bağlayan MESS patronları, ellerinde ihanet belgeleriyle casavrak ortada kalacaklardır.

Grevleri Utkuya Ulaştırmak İçin İleri

Emperyalizmin, IMF'lerin, OECD'lerin, tekelci patronların, onların Demirel yönetiminin halkımıza dayatmaya çalıştığı açlık paketine, işçi ücretlerini dondurma girişimlerine karşı Türkiye proletaryası grev alanlarında, Onbinlerce işçinin şu an yürüttüğü ve yüzbinlercesinin hazırlandığı bu ekmek ve onur savaşını işçilerin, onların örgütlerinin kararlılıklarıyla ve savaşkanlıklarıyla, eylem birliklerini geliştirerek güçlendirmeleriyle, tüm demokrasi güçlerinin, halkımızın büyük çoğunluğunun işçi sınıfını etrafında kenetlenmesiyle utkuya ulaşacaktır. Tekelci patronların her boydan bozgunculuk girişimleri böylece boşa çıkartılacaktır.

Emekçiler, demokrasi güçleri işçi sınıfının bu haklı grevine omuz verin!

Grevleri utkuya ulaştırmak, grevlerle ulusal ve uluslararası alanda dayanışmayı güçlendirmek için ileri!

Türkiye proletaryası tüm emekçi halkımızın, ürettiğinin karşılığını alamayan köylünün, tekellerin kapısını kapattığı esnafın, dargelirli memurun, öğretmenin, üniversite kapılarında yığılan öğrencinin, Doğu'nun emekçi halkının, yaşam koşullarını savunuyor.

TÜRK-İŞ'te taban ne diyor?

Muzaffer SARAÇ
(Yol-İş Genel Sekreteri)

"Perde Arkasında Hükümet Ve IMF Var"

GÜNEŞLİ DÜNYA: Hangi kuruluşlarla ve kaç işçi adına toplu sözleşme masasına oturdunuz?

YANIT: Bayındırlık Bakanlığı ve Köyleri Bakanlığı'na bağlı 7 ayrı genel müdürlükle 1 Mart 1980'de başladığımız toplu sözleşme görüşmeleri toplam 112 bin işçiyi kapsamaktadır. Şu anda son tur görüşmeleri yapıyoruz.

GÜNEŞLİ DÜNYA: Görüşmelerin seyrinden memnun musunuz? Ne zaman sonuçlanabileceğini tahmin ediyorsunuz?

YANIT: Bu dönem bağtılamaya çalıştığımız toplu sözleşmelerde karşımızda sadece ilgili genel müdürlüklerin yetkilileri değil, onların arkasında hükümet ve IMF bulunmaktadır. Görüşmelerin her safhasında bu açıkça belli oluyor. Dolayısıyla sonuç alıcı bir görüşme platformu yoktur. Tabii ki bu tempoya sendika olarak uyacak değiliz.

Fiyatların yılda değil, ayda yüzde 10-15 arttığı bir dönemde görüşmelerin uzaması üyelerimizin tepkisine yol açıyor. Kurullarımızın kararı en kısa zamanda bir sonuca varmak. İşverenler ya taleplerimizi kabul eder ya da greve gideriz. Hiçbir üyemizin daha fazla bekleyecek gücü yoktur. Şu anda işçiler öfke biriktirmekle meşgul.

GÜNEŞLİ DÜNYA: İstekleriniz ve anlaşmazlık konuları nelerdir?

YANIT: Parasal taleplerde 1978'in satın alma gücüne ulaşmak istiyoruz. Bir kilo soğanın 100, iki odalı bir evin kirasının 10 bin lira olduğu günümüzde böyle bir hedefe ulaşmayı gerçekçi buluyoruz.

Güral ERÇAKIR
(Ağaç-İş Genel Sekreteri)

"Eylem Birliği İçin Tüm Gücümüzü Harcıyoruz"

GÜNEŞLİ DÜNYA: Ülkeimizin iki büyük işçi kuruluşundan TÜRK-İŞ'in üyesisiniz. Bağlı bulunduğunuz konfederasyon yöneticilerinin Demirel hükümetinin uygulamalarına karşı tutumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

GÜRAL ERÇAKIR: Son hükümet ile birlikte işçiler ve tüm emekçiler üzerindeki yokluk, yoksulluk ve baskı daha bir arttı. İşçilerin uzun yıllar verdikleri mücadeleler sonunda elde ettikleri hak ve özgürlüklerine göz dikildi, el uzatıldı. Ekonominin başına sermaye sınıfının gözde isimlerinden MESS'in Genel Başkanı Turgut ÖZAL getirildi. Alınan her karar, gerçekleştirilen her uygulama, işçilerin lokmasının biraz daha azalmasını getirdi. Her gün bir yurtsever işçi, öğretmen, memurun, öğrencinin kanına giriliyor. Bunun karşısında yüzbincerce işçiyi temsil eden TÜRK-İŞ, direnme hakkını kullanmıyor, hak ve özgürlüklerin budanmasına göz yumuyor. Daha önce de çeşitli kereler hükümetlere süreler tanıdı. "Şu kadar zamanda yapılmazsa biz size gösteririz" denildi. Hiç bir şey çıkmadı. TÜRK-İŞ yönetimi şimdi de aynı yolu seçiyor. Bir takım istemler sunuyor, giderilmesini talep ediyor. Sonra demeçler veriliyor.

Sonuca bakıldığında yine baskı, kıyım, sömürü devam ediyor.

Demirel hükümetinin işbaşına gelmesinden hemen sonra, aralarında bizim de yetkili bulunduğumuz bir çok işyerinde kıyımalar hızlandı. Birçok üyemiz yurdun çeşitli bölgelerine sürüldü. Bir çoğunun işine son verildi. Kardeş sendikalarımızın üyeleri de bu kıyımdan nasiplerini aldılar. Demirel iktidarı korsan sendikalar örgütlemeye kalkıştı. Bağlı bulunduğumuz konfederasyon yönetimi sesini çıkarmadı. TÜRK-İŞ yöneticileri işçilerin istemlerine, açlık ve yokluklarına kulaklarını tıkamaz. İşçi sınıfımızın kanı, canı pahasına elde ettiği hakların kılınmasına göz yumamaz. Denizciler, Şide'ler yüzbinciler işçinin haykırışlarına kulak vermeli, zaman kaybetmeksizin direnme hakkını kullanmalıdır.

GÜNEŞLİ DÜNYA: İşçi sınıfımızın, emekçilerin hak ve özgürlüklerinin korunmasında eylem ve güç birliğinin önemi konusunda ne düşünüyorsunuz?

GÜRAL ERÇAKIR: İşçi sınıfının karşısındaki en büyük tehlike, düşmanın bütünlüğü, oysa kendi birliğinin olmayışıdır. Bugüne baktığımızda hemen her işyerinde bir korsan sendikaların bulunduğunu görüyoruz. Aynı işkollarında onlar-

Karayolları teşkilatında muvakkat işçilik sorununun çözümü de önemli taleplerimizden biridir. Diğer bir önemli talep de, haftada beş gün çalışmadır.

Bu taleplerimiz karşısında oyalama ve sürünmede bırakma oyunlarına kesinlikle alet olmayacağız.

GÜNEŞLİ DÜNYA: Üyeleriniz, istekleriniz ve grev konusunda ne düşünüyor?

YANIT: İsteklerimiz en demokratik bir şekilde tabanın görüşü alınarak saptanmıştır. Bu nedenle, 112 bin işçiden bir teki isteklerimize bir eleştiri yönelmiş değildir.

Grev konusuna gelince... Örgüt olarak üyelerimizle diyalogumuz sıkı ve devamlıdır. Örgütün grev konusunda alacağı karara üyelerimiz kararlı bir şekilde uyacaktır. İşçilerin durumu umulandan da iyidir. Çok daha güven vericidir.

GÜNEŞLİ DÜNYA: Bu yıl toplu sözleşme görüşmelerinin bir anlamda çıkmaza girdiği gözlenmektedir. Bunu neye bağlıyorsunuz ve çözümü ne olabilir?

YANIT: Gerçekten de, bu yıl toplu sözleşmeler bir hayli uzamıştır. Siyasal iktidar, sermaye dünyasının sadık bir dostu olarak, ekonomik bunalımı işçi sınıfına ve emekçilere ödetmeyi amaçlamaktadır. Eşel-Mobil, Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu, yeni vergi tasarısı ve yarım ağızla söylemeye çalıştıkları ücretlerin dondurulması hep bu düşüncenin ürünleridir. Türkiye kapitalizmi ve sendikacılığı şu anda kesin bir şekilde karşı karşıya gelmişlerdir. Bu ortamda iyimseriz. Başarılı olunacaktır.

TÜRK-İŞ Başları Kimi Aldatıyor?

Türk-İş yöneticileri, Demirel'e yeni bir öneri paketi götürdüler. Aynı konuda CHP Genel Başkanı Ecevit'i de ziyaret ederek, konuyla ilgilenmesini dilediklerini belirttiler. Türk-İş yöneticilerinin bugüne kadar hazırladıkları kaçınıcı öneri paketidir bu? Ve her defasında öneri paketini verdikten sonra, Türk-İş yöneticileri, «eğer istemlerimiz yerine getirilmezse şöyle direneceğiz, böyle direneceğiz, işçi haklarını ezdirmeyeceğiz» türünden sözler ediyorlar. Kurusıkı atıyorlar. Laf çok, iş yok. Bugüne kadar Demirel hükümetine verdikleri öneri paketleri içinde hangi istek yerine getirilmiştir? Hiçbiri. Buna karşı Türk-İş yöneticileri ne yapmıştır? Yeni öneri paketi hazırlayıp, mangalda kül bırakmayan laflar dışında somut hiçbir şey.

Türk-İş başları, Demirel'in, hangi öneri paketlerindeki istekleri, kimlerden gelen istekleri yerine getirdiğini bilmiyorlar mı? Hiç kuşkusuz biliyorlardır. Tüm halkımız biliyor. Etinde kemiğinde hissediyor. O halde Türk-İş başları, öneri paketi gibi oyalamalarla Türk-İş'i işçilerin akıllarını çelebiller mi? Elbette hayır. Bugün halkımızın ezici çoğunluğunun, tüm işçilerin, emekçilerin çıkarları ile bir avuç tekeli patronun çıkarları hiçbir uzlaşmayı kabul etmeyecek bir biçimde karşı karşıyadır. Bugün özellikle işçi sendikaları, konfederasyonları şu soruya açık yanıt vermek zorundadır: Bir avuç azılsız sömürücünün, tekelinin haklarının mi küçülmesinden yansın, yoksa halkın ekmeğinin mi?

Demirel yönetimi 5 ayı aşkın uygulamasıyla halkın ekmeğini küçültüyor. Tekelci patronlar ise "altın yılları"ni yaşıyorlar. Türk-İş'te işçiler bu gerçekleri açık bir biçimde görmeye başlamışlardır. Türk-İş tabanı, işçi haklarına karşı girilen saldırıya karşı gittikçe büyüyen bir tepki gösteriyor. İşte Türk-İş başlarını Demirel yönetiminin uygulamalarına karşı sözler söylemeye zorlayan da bu tepkidir. Öneri paketlerinin amacı da sözümona bu tepkinin içini boşaltmaktır. Türk-İş'te işçileri oyalamaktır. Kuşkusuz bu oyalamalar, bu yeltenişler boşa çıkarılacaktır. Türk-İş başlarının kamu işyerlerinde çalışan 800 bine yakın işçinin toplu sözleşmelerde alınterini tekellere peşkes çekmesinde Türk-İş tabanı için veremeyecektir. Türk-İş tabanı diğer konfederasyonlara ve bağımsız sendikalara üye sınıf kardeşleriyle omuzomuzla tekellerin, onun yönetiminin karşısına dikileceklerdir. Tekellerin saldırısına karşı eylem birliği'ni ve savaşı yükselteceklerdir.

Baskı yasaları, Anayasa değişikliği, işkence, terör..

ZORBALIK REJİMİ

Gerici politik güçler, ülkemizi bugünkü bunalıma yuvarlayan iflas politikasında ayak diriyor. Türkiye, NATO'ya, emperyalizme ekonomik, politik, askersel her yönden daha da bağlanıyor. Amerika'yla yeni kölelik anlaşması imzalandı. Topraklarımızı her an nükleer bir mezarlığa çevirebilecek bu anlaşma halkımıza açıklanmıyor.

Bir avuç tekel, ülke ekonomisine daha da egemen oluyor. Devlet sektörü dağıtılıyor, ya da büsbütün tekellerin bir parçası durumuna getiriliyor. Bu gözüdülmüş tekelci tirmanış, milyonlarca işçi, emekçi için işsizlik ve pahalılık, köylülük için topraksızlık, gübresizlik, açlık; orta katmanlar için yıkım; küçük ve orta kapitalistler için iflas demektir.

İşte bu politika, baskı, terör, zorbalık yöntemleriyle yürütülüyor.

Ama ne sıkıyönetim, ne ilerici basın üzerindeki yasaklamalar, ne yığınsal tutuklamalar, ne binlerce yurttaşın ölümlüyle sonuçlanan faşist terör, ne şovenist barbarlık, hiç birisi halkı susturmadı.

Gerici egemen çevreler, on-

ların partileri, sözcüleri, şimdiki en başta işçi sınıfının, halkın bu direnişini kırmak için bir yandan faşist MHP ve yan örgütlerinden kaynaklanan terör ve gene kendi elleriyle örgütledikleri, körükledikleri "sol" maskeli terörist eylemler, boyatan yığın direnişlerini engellemek için bir araç olarak kullanılıyor. Öte yandan da, yeni yeni baskı yasaları ve Anayasa değişikliği tasarıları hazırlanıyor.

Aynı Terane

Bundan dokuz yıl önce, 12 Mart'ta da, halkımız aynı teraneleri dinlemişti. "Son Türk devletini dinleme", "Türk devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmezliğini koruma" gibi gerekçelerle işçi sınıfının, emekçi yığınların, ilerici güçlerin her türlü hak arama, özgürlüklerini koruma girişiminin anarşiyi önleme bahanesiyle amansızca bastırıldığı koşullarda, Anayasa'ya da el atılıyordu.

1961 Anayasası'ndaki vazgeçilmez demokratik haklar, kazanımlar budanmıştı :

- Temel hak ve özgürlüklerin genel çerçevesini çizen 11. madde daraltılmıştı.

- Basın özgürlüğünü, dernek ve sendika kurma hakkını, üniversitenin ve TRT'nin özerkliğini belirleyen maddeler budanmıştı.

- Memurların grev hakkı zaten yoktu; sendika kurma hakkı da kaldırılmıştı.

- Savcının önüne çıkartılmadan gözaltında tutma süresi uzatılmıştı.

- Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulması Anayasa'ya sokulmuştu.

- Sıkıyönetim ilan etmenin gerekçesi daha da genişletilerek, sıkıyönetim getirme kolaylaştırılmıştı.

Parlamentonun ve yargı organlarının hükümet üzerindeki denetimleri daraltılarak hükümetin yetkileri artırılmıştı :

- Hükümete, parlamentodan geçirmeksizin kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmişti.

- Milletvekillerinin genosuru vererek hükümeti denetleme ve antidemokratik yasaların iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurma hakları sınırlandırılmıştı.

- Danıştay'ın, hükümetin antidemokratik kararlarını bozma yetkisi, Anayasa Mahkemesi'nin de parlamentodan çıkan antidemokratik yasaları iptal yetkisi daraltılmıştı.

- Milli Güvenlik Kurulu, "gerekli temel görüşleri hükümete tavsiye eden" bir organ haline getirilerek, yürütmeye ortak edilmişti.

Baskı Yasaları

Baskı yasalarının kimileri Meclisler'den geçti. Şimdi yenileri gündemde duruyor. Bu baskı yasalarıyla halkın demokratik haklarından geriye ne kaldıysa hepsi yokedilmek isteniyor.

Bu baskı yasaları ne getiriyor?

- Buhran ve Savaş Hali Yasası, hükümete, Meclisler'e başvurmadan, ekonomik bunalımı, faşist ve "sol" maskeli terörü bahane ederek "Buhran ve Savaş Hali" ilan etme yetkisini veriyor. Bu yasa göre, işçilerin, emekçilerin yaşam ve çalışma koşullarını korumak, demokratik haklarını savunmak yönündeki her girişimleri bastırılacak, yasaklanacak. Grevler, top-

lantı ve gösteri yürüyüşleri yasaklanacak; ilerici, demokratik basın organlarına sansür konulacak, bunlar kapatılacak. Bu yasa ile, Türkiye, Ortadoğu'da emperyalizmin petrol bekçisi, gelişen ulusal kurtuluş hareketlerine karşı jandarma yapılacak.

- Sıkıyönetim yarasındaki değişikliklerle, sıkıyönetimin yetkileri daha da genişletilecek.

- Polis Vazife ve Selahiyet Yasası gereğince, polis, mahkeme kararı olmadan her kişiyi, evini, işyerini, sendikaları, demokratik örgütleri istediği gibi arayabilecek, istediği herşeye el koyabilecek.

- Polisin ve jandarmasının silah kullanma yetkisi genişletiliyor. Polis ve jandarma, öldürdüğü kimselerden sorumlu tutulmayacak, yargılanmayacaktır.

- Dernekler Yasası'nda yapılan değişikliklerle, demokratik örgütlerin etkisindeki alanları daha da daraltıyor, bunların üyelerinin haklarını savunmaları olanaksızlaştırıyor. Bir-iki üyenin suç işlemesi bahane edilerek dernekler her an mahkeme kararı olmadan kapatılabilecek.

- Özel Koruma Görevlileri Yasası ile, işyerlerinin kendi "özel güvenlik örgütleri" kurmaları adı altında, işverenlere, işçileri silah zoruyla çalıştırma hakkı verilecek; polisin sahip olduğu tüm yetkilere sahip bu silahlı timler grev kırıcılığında kullanılacaktır.

- DGM Yasası ile, sendika ve demokratik örgütler, bunların yöneticileri, işçiler, emekçiler, ilericiler, yurtseverler özel mahkemelerde yargılanacak.

Şimdi "vur" emirleriyle, Buhran ve Savaş Hali yasalarıyla, sivil silahlı timler oluşturma yasalarıyla, yeni yeni baskı yasalarıyla halkın demokratik haklarından geriye ne kaldıysa hepsinin yokedilmesi planlanıyor.

Anayasa Değişikliği

Gerici egemen güçler, yarı-askersel zorbalık rejimini yerleştirmek, bunun yasal temellerini oturtmak için Anayasa ve Seçim Yasası değişikliğine hazırlanıyorlar. Erken seçimi ve cumhurbaşkanı seçimlerini bu yönde bir manevra olarak kullanmak istiyorlar.

Dünyanın dört bir yanında her türlü karanlık ve kanlı işte parmağı olan İTT adlı çok uluslu tekelin Türkiye temsilcisi Tercüman gazetesi, "Siyasi Rejimin İşler Hale Getirilmesi, Anayasa ve Seçim Sistemimiz" adlı bir seminer düzenleyerek ve bu semineri

günlerce "pehlivan tefrikası" yaparak, kampanyayı başlat-
tı.

Cumhurbaşkanına vekalet eden Çağlayangil, Başbakan Demirel, MHP genel başkanı Türkeş, Ege Sanayi Odası Başkanı bu seminere mesajlar gönderip Tercüman gazetesine teşekkür ettiler. Bu seminerde "değerli fikirlerin" ortaya çıkacağından emin olduklarını söylediler.

Seminerde ortaya çıkan "değerli fikirler" şunlar oldu: «Bu Anayasa'yla devlet yönetilmez. Bu Anayasa hükümetin elini kolunu bağlıyor.»

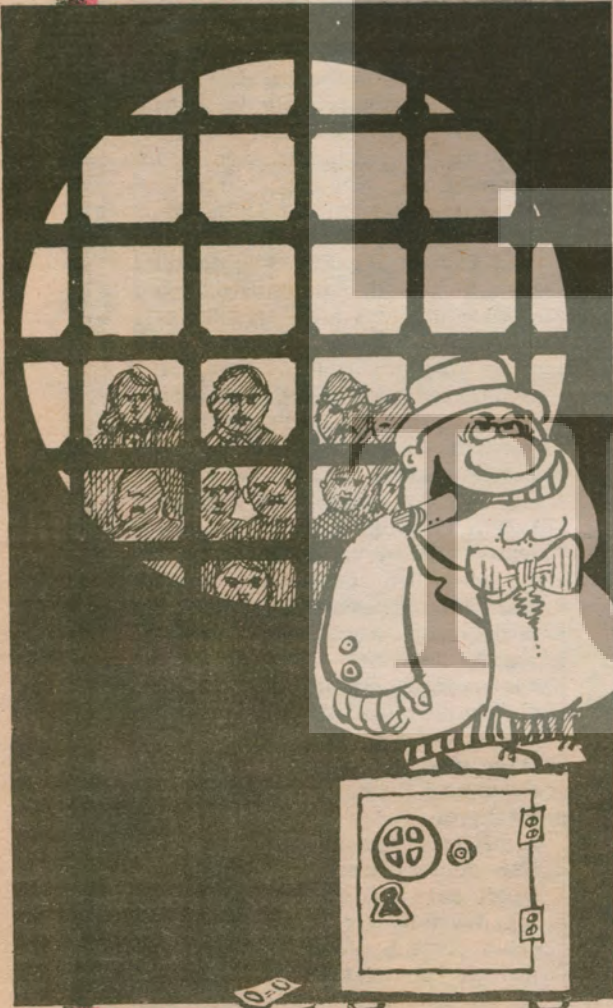
Adı liberale çıkmış Aydın Yalçın ne denli liberal olduğunu ortaya koydu. Genel Kurmay Başkanı Kenan Evren'in «Bize yetki verilsin, bir ayda herşeyi halledelim» sözlerini hatırlattı; «Genel Kurmay Başkanı yetki istiyorsa verilsin. Divan-ı harp kurulsun. İstiklal mahkemeleri kurulsun» dedi.

Parlamentoya halkın çıkarlarını savunan temsilcilerin girmesini engellemek amacıyla, "Milli Bakiye" sistemi daha 1960'larda seçim yasasında yapılan değişikliklerle kaldırılmıştı. Şimdi, "çoğunluk siste-

"Egemen hiçe"

SORU: Anayasa değişikliği nereden kaynaklanıyor?

YANIT: Yürürlüğe girdiğinden beri "bu anayasa ile devlet yönetilemez" diyen egemen sınıflar, fırsat buldukça da bu amaçlarını gerçekleştirmeye çalıştılar. 12 Mart döneminde hukuksal geçerliği tartışılan iki önemli değişiklik yaptılar. Son günlerde bir değişikliğe daha hazırlanılıyor. Anayasanın sistemi tamamen ters çevirmek isteniyor. Son girişimleri yalnızca anayasa değişikliği ola-

Kölelik anlaşmasına, DGM'lere, Zorbalık yasalarına, açlık paketine, silahlanmaya ve ölüm füzelerine karşı en geniş demokratik güçlerin eylem birliği için ileri!

CHP Gençlik Kolları'nın düzenlediği panel

CHP Gençlik Kolları, Tercüman gazetesinin Anayasa değişikliği için başlattığı kampanyaya karşı 3 Mayıs günü Ankara'da "Anayasa Tartışmaları" konulu bir panel düzenledi. Bu panele katılan ilerici, demokrat konuşmacılar baskı yasalarına, Anayasa değişikliğine karşı çıkarırken, gericiyle uzlaşan CHP yönetiminin politikasını da elestirdiler.

CHP Genel Başkanı 1 Mayıs'ı "yasadışı" ilan ederken, "demokrasiyi korumak için" ilerici güçlere saldırıp AP'yi işbirliğine davet ederken, CHP Gençlik Kolları Başkanı Belovacıklı seminerde şöyle dedi: «Terörün ve bunalımın kaynağı bugünkü iktidardır; bugünkü iktidarın, ortağı MHP ile birlikte örgütlediği faşist örgütlerdir.

«Bu ülkeyi yönettiğini zannedenler gaffet, hatta bu ülkeye ve halkımıza ihanet içindedirler. Çünkü Türkiye'nin 1 Mayıs günü idare edilebilmesi için, 500 bin kişilik ordu alarına geçirildi... Ankara hepimizin gözleri önünde... Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne bir sürü asker, Gazi Eğitim Enstitüsü'ne yarım tümen asker, Tuzluca'yı, Ege mahallelerinde zırhlı tümenler, zırhlı birlikler 1 Mayıs günü Polatlı'nın zırhlı birlikleri Ankara'ya kadar gelmiş, ülkemizde 40 bine yakın kişi gözaltına alınmış, 200 bine yakın kişinin sorguları yapılmış, her sokakta bir asker, bir polis ekibi, her köyde bir jandarma... Binlerce genç işkence görmüş, insanca yaşamını yitirmiş, tüm demokratik hakları, öğrenim hakkı, çalışma özgürlüğü yok edilmiş bir toplum... Binlerce anne ve baba evlat acısı içinde kıvrılıyor... Bu ülke böyle yönetilmez.»

Profesör Mümtaz Soysal da, baskı yasalarının ve Anayasa değişikliğinin emekçilerin haklarını ve özgürlüklerini, sendika hakkını, toplu sözleşme hakkını, grev hakkını yok etmeyi hedeflediğini söyledi. CHP yönetiminin politikasını eleştirerek şöyle dedi:

«Halk yığınlarının daha bilinçlenmesini, ağırlıkların örgütlü bir şekilde koymalarını isteyen bir partinin toplumdaki örgütlü ve Anayasa'daki haklardan, özgürlüklerden yana kuruluşlarla sürekli temas halinde olması, onlarla diyalog halinde olması, onları karşısına almaması gerekir. Bu Anayasa değişikliği ile nereye varılacaktır? İşçi hakları, işçi özgürlükleri falansa, o zaman bu partinin işçi kuruluşlarıyla buna karşı bir direnme, buna karşıkoyma, buna karşı demokratik yollardan bir savunma cephesi oluşturması gerekir. Tek çıkar yolu da budur.»

Gazeteci Uğur Mumcu da demokrasi güçlerinin eylem birliğinin gerekliliğini savunduğu konuşmasında şunları söyledi:

«Sıkıyönetim dönemlerinde özgür ortam kısıtlıdır. Bugün Anayasa değişikliklerinin ne zaman biteceği belli olmayan bir sıkıyönetim devresinde getirilmiş olması raslantı değildir. Demirel ile kurulamayan diyalogları işçi sendikalarıyla kuralım. Çünkü emekçi sınıfları onlar temsil ediyorlar. Böyle bir dönemde anayasal hak ve özgürlükleri geniş halk yığınlarıyla, işçilerle, ilerici örgütlerle, ilerici basınla, üniversite ile savunmamız gerekir.»

İşçi sınıfının politik öncüsü, tüm CHP'ileri, ilerici, yurtsever bilim adamlarını, yazarları yığınsal tutuklamalara, işkencelere; ilerici örgütlerin kapatılmasına; grev boylarındaki işçiler, sendikalar ve işçi partileri üzerindeki baskılara; Politika gazetesi ve öteki ilerici yayınlar üzerindeki yasaklara karşı, tüm temel demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve genişletilmesi için eylem birliğine çağırıyor.

mi"ne gidilmek isteniyor. Böylece tüm gerici, faşist partilerin AP'de birleşmeleri, parlamentoda çoğunluğu sağlamaları amaçlanıyor. Halka kan kusturacak "geniş tabanlı" hükümetlere yol döşenmek isteniyor.

Anayasa'da yapılacak değişikliklerle, parlamentonun, Anayasa Mahkemesi'nin ve Danıştay'ın yetkileri daha da kısıllanacak, hükümetin, yürütme organlarının yetkileri daha da artırılacaktır. Hükümete, Parlamento'yu dağıtma yetkisi verilecektir. Başkanlık sistemine gidilerek, gücünü parlamentodan değil, TÜSİAD ve MESS patronlarından alan kişisel bir yönetim kurulacaktır. Devlet başkanı ve hükümet parlamentonun denetimi dışına çıkartılacak, "parlamentar rejim" görüntüsü altında parlamentonun varlığı daha da göstermelik olacaktır.

Anayasa değişikliği ile gerici, parlamenter rejimin işlevini daha da kısıtlamak, tüm yetkileri tek adamda toplamak ve eski şeffik sistemine dönmek amacını güdüyor. Bütün baskı yasaları, Anayasa değişiklikleri, bugünkü durumu daha da ağırlaştırarak, sıkıyönetimi süregelenleştirmek, faşist terörü de kalıcı ve "yasal" devlet yönetimi haline getirmek içindir; faşizme yolu daha da açmak içindir.

Baskı Yasalarına Karşı Demokratik Haklar İçin Savaş!

İşçi sınıfı, geniş emekçi yığınlar, onların örgütleri yerleştirilmek istenen zorbalık rejimine kararlılıkla karşı çıkıyorlar. Grev alanlarında, her yığınsal çıkışta, her pro-

testoda güçlerini birleştiriyorlar.

Yurtsever aydınlar, yazarlar, bilim adamları, hukukçular baskı yasalarının, Anayasa değişikliklerinin amacını ortaya koyuyorlar. Hukukçular, Anayasa değişikliği ile sistemin temelden değiştirilmek istendiğini açıkladılar. İstanbul Barosu, sıkıyönetimden daha sert bir rejim kurulumak istendiğini belirtti. Millî Birlik Grubu, Anayasa değişikliği ile dikta rejiminin getirilmek istendiğini söyledi.

Demokratik özgürlükler karşı girişimleri boşa çıkarmak, gerici egemen güçlerin saldırısını geri püskürtmek için yığın çıkışlarına omuz vermek; yalnız kendileri için değil, tüm halkın ekmeği, özgürlükleri için direnen grevdeki işçilerle dayanışmayı güçlendirmek; aktif bir demokrasi hareketini oluşturmak zorunluluktur.

İSTANBUL BAROSU YÖNETİM KURULU ÜYESİ TURGAN ARINIR'LA SÖYLEŞİ

sınıflar kendi kurallarını sayıyorlar..."

rak ele almak da doğru değil. Diğer anti-demokratik yasa tasarıları da gözönüne alınmalı, sistemde yapılmak istenilen değişiklikler buna göre değerlendirilmeli.

Bilindiği gibi, toplumsal sınıfların bilinçlenmesi ve toplumsal ilişkilerin keskinleşmesi ile devletin, bu çelişkileri zorla bastırma, huzursuzlaşan, düzenle bütünleştirilemeyen sınıfların direncini kırma eylemi de yoğunlaşır. Klasik burjuva demokrasinin kuralları egemen sınıfların başına ders olur. Bunun sonucun-

da da egemen sınıflar bu kuralları hiçe saymaya başlarlar. Her çeşit işkence doğallık kazanır, sürekli korku yayılır, korku egemen kılınmaya çalışılır, kişisel hak ve özgürlükler hiçe sayılır.

İşte ülkemizde bugün kü uygulama budur. Anayasa değişikliği girişimleri ve diğer anti-demokratik yasa tasarılarıyla uygulamadaki bu durum yasallaştırılmaya, sömürülen sınıfların direncinin kırılması için gerekli hukuksal koşullar yaratılmaya çalışılıyor.

SORU: Anayasa değişik-

liği ile getirilmek istenilen sistem nedir?

YANIT: Kısaca, kişise hak ve özgürlükler ve bunların en önemli güvencesi olan hukuk devleti ilkesi tamamen ortadan kaldırılacaktır. Yasama ve özellikle de yürütme üzerindeki yargı denetimi kısıtlanacak, hatta ortadan kaldırılacak, her türlü yetki, egemen sınıfların erki en kolay kullanabildikleri yürütme organına verilecek bu organ diğer organlar karşısında çok güçlü bir duruma sokulacaktır. Yapılmak istenen kısaca budur.

Sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzen

Gerici egemen çevrelerin baskı yasalarıyla birlikte Anayasa değişikliğini de ortaya atmalarıyla, Anayasa ve rejim sorunu en güncel konulardan biri oldu.

Anayasa'da yapılmak istenilen değişikliklerle parlamentonun yetkileri iyice kısıtlanmak, parlamento daha da göstermelik bir organ haline getirilmek, hükümetin ve öteki yürütme organlarının yetkileri artırılmak, bunlar üzerindeki denetim alabildiğine sınırlandırılmak isteniyor.

Parlamento, Anayasa Mahkemesi ve Danıştay işçi ve emekçi yığınların haklarını, çıkarlarını ardıcıl savunan organlar oldukları için mi, bunların yetkileri sınırlandırılmak isteniyor? Bugün parlamentoda işçilerin ve emekçilerin tek temsilcisi yoktur. Küçük bir azınlık olan yurtsever parlamenterler dışında, halkın özgürlüklerini tirpanlayan, onun lokmasına el atan yasalara bu parlamento parmak kaldırıyor.

Anayasa Mahkemesi'ne ve Danıştay'a gelince; her iki mahkemenin de emekçi yığınların çıkarlarını, halklarını engelleyen, ya da kaldıran kararları bir çırpıda sayılamayacak kadar uzun bir liste oluşturur.

Bugün parlamentonun, yargı organlarının yetkilerinin sınırlandırılmak istenmesi, bir avuç tekelin devlet aygıtının tümüne egemen olma sürecinin basamaklarından birisidir. Bugünkü bunalım yalnız işçi ve emekçi yığınları etkilemiyor. Burjuvazinin tekeller dışında kalan kesimini de darboğazlara, iflaslara sürüklüyor. Toplumdaki çelişkiler sertleşiyor. En başta emek-sermaye arasındaki çelişki derinleşiyor. Sonra ulusun büyük çoğunluğuyla bir avuç işbirlikçi tekelci burjuvazi arasındaki çelişki sertleşiyor. Tekelleşme ile birlikte burjuvazinin kendi içindeki ayrışmalar, çatışmalar genişliyor.

Hükümet bunalımları süregeleniyor. 1969'dan bu yana hiç bir hükümet dört yılını dolduramadı. Bir yandan geniş halk yığınlarının gerici politik rejime karşı direnişi, öte yandan burjuvazinin içindeki ayrışmaların, çatışmaların derinleşmesi yüzünden hükümetlerin biri gidiyor, biri geliyor. Bir avuç finans oligarşisi, Koç'lar, Sabancı'lar, TUSİAD ve MESS patronları, kendi çıkarlarını halka dayatacak, bunalımın tüm yükünü halkın sırtına bindirebilecek istikrarlı hükümetler kuramıyor. Bu çelişkiler Anayasa Mahkemesi ve Danıştay gibi devlet aygıtının öteki organlarına da yansıyor. Tekeller yargı organlarının kendi çıkarları doğrultusunda çıkan yasaları, kararları denetlemesini engellemek istiyorlar.

Tekeller, süregelen bunalımın bütün yükünü geniş emekçi yığınların sırtına yüklemek, bunalımın içinden zorbalıkla çıkmak, aynı zamanda burjuvazinin kendi içindeki çelişkileri de bu zorbalıkla "çözmek" istiyorlar.

Demokratik Parlamenter Rejim

1961 Anayasası, daha önceki Anayasa'dan çok daha demokratik bir içeriğe sahipti. Ama o niteliğiyle bile, yani 12 Mart sırasında yapılan değişikliklerden önce de, Türkiye bir burjuva demokratik parlamenter rejime sahip değildi. Anayasa'nın demokratik haklara koyduğu kısıtlamalar bir yana, yürürlükteki yasalar ve uygulama, Anayasa'da yazılı hakların bir çoğunu kağıt üzerinde bırakıyordu. İşçi sınıfı, emekçi yığınlar, ilerici güçler bu engellerin, yasakların kimilerini kırdıysa, önemli kazanımlar elde ettilerse, demokratik haklarını kullanabildilerse, bunu sağlayan, bir başına ve esas olarak 1961 Anayasası değil, tersine yığınların kendi savaşmaları oldu.

Parlamenter rejime özgü kurumlar, "kuvvetler ayrımı" ilkesi, gerici egemen güçlerin rejimi gericileştirilmelerini, zorbalık rejimlerine başvurmalarını engellemiyor. Gericilik, yarı-askersel zorbalık rejimini parlamentoyu kullanarak yerleştiriyor. Demokratik haklar parlamento eliyle budandığı, kaldırıldığı gibi, en demokratik parlamenter rejim bile, liberal yazarların, politikacıların, hukukçuların savunduklarının tersine, işçi

sınıfına, geniş halk yığınlarına gerçek demokrasiyi getirmiyor; egemenliği onlara, çoğunluğa vermiyor.

Bu neden böyledir?

Birincisi: Hiç bir parlamenter rejim, seçimlere, seçimler bir daha yenilenene kadar, seçip parlamentoya gönderdikleri adayı değiştirme, onu geri çağırma hakkını vermiyor. Bu böyle olunca, işçiler, emekçiler örneğin her dört yılda bir, seçim alanlarında, kürsülerinde kendilerine "kurtuluş" vaatlerinde bulunan, ama bir kez seçildikten sonra onları daha çok ezen, baskı altına alan yasalara oy veren "temsilcileri" seçiyorlar.

İkincisi: Hiç bir parlamenter rejim, ordu-suyla, polisyle, mahkemeleriyle, valisiyle, kaymakamıyla, bürokrasisiyle halk yığınlarının, hatta parlamentonun denetimi dışında koskoca bir aygıtın varlığını engellemiyor. Halkın, yığın örgütlerinin bu devlet aygıtını denetleme, bu aygıtta görev alanları seçme, ya da onları değiştirme hakları yoktur.

Parlamentoyu, devlet aygıtının öteki organlarını halktan, onun denetiminden kopartan "kuvvetler ayrımı" işte temelde bunun için işçi ve emekçiler için gerçek demokrasi değildir.

Tekelcilik Politik Gericiliktir

Ekonomik alanda tekelciliğin gelişmesi, bir avuç finans oligarşisinin ekonomiye egemen olması, tekellerin devletle bütünleşme, devlet aygıtına sınırsız egemen olma süreci, burjuva demokrasisini de tehdit ediyor. Burjuva demokratik parlamenter rejimlerin derin köklere sahip olduğu gelişmiş kapitalist ülkelerde, rejimler giderek gericileşiyor. Tekeller, halk yığınlarının demokratik haklarına sürekli elatıyorlar. Parlamentoların hükümet ve devlet aygıtının öteki organları üzerindeki denetimleri fiilen sınırlanıyor. Hükümetlerin, yürütme organlarının yetkileri genişletiliyor.

Yurdumuzda, tekelleşme hızlandıkça, Koç'ların, Sabancı'ların, TUSİAD ve MESS patronlarının egemenlikleri pekiştikçe, emperyalizme, NATO'lara daha da bağlandıkça, ekonomik bunalım derinleştikçe rejim de faşizme doğru hızla gericileşiyor. Bugün faşizmin reel bir tehlike haline gelmesinin temelinde bu yatıyor.

Bugün devlet aygıtının incelenmesinde ortaya çıkan, güçlenen üç eğilim vardır:

Birincisi: Parlamento giderek etkinliğini daha da yitiriyor ve politik güç, daha belirgin bir biçimde hükümet, MGK, sıkıyönetim ve sivil yürütme organlarında yoğunlaşıyor. Demirel yönetimi bugün parlamentodan çok daha fazla devlet aygıtının öteki kollarına dayanıyor.

İkincisi: Devlet aygıtını gericileştirme, giderek faşistleşme eğilimi güçleniyor ve bürokrasinin alt sıralarındaki demokratik öğeler eleniyor. 67 ilin vali ve emniyet müdürleri değiştiriliyor, faşizm yanlıları önemli noktalara getiriliyor. Yiğinsal memur kıyımı hızlanıyor.

Üçüncüsü: Devlet erkinin tekelleri ekonomik gücüyle iç içe geçmesi eğiliminin yeni belirtileri ortaya çıkıyor. Emperyalizmin, yerli-yabancı tekellerin adamları devlet aygıtında kilit yerlere getiriliyor. Turgut Özal'ın Başbakanlık danışmanlığına ve DPT'nin başına getirilmesi bunun en tipik bir örneğidir. Bu üçüncü eğilim, ilk iki eğilimi daha da güçlendiren nesnel etmenler arasındadır.

Getirilmek istenen baskı yasaları, Anayasa değişikliği, seçim yasasındaki değişiklik bu üç eğilimi daha da hızlandırmayı amaçlıyor. Egemen güçler gerici politik rejimin yerine, askersel diktatörlüğe yol açacak bir yarı-askersel zorbalık rejimini yerleştirmeyi amaçlıyorlar.

Sosyalizme Açılan ileri Demokratik Bir Düzen

Gericiliğin, faşizmin kaynağı emperyalizmdir, NATO'dur, yerli-yabancı tekellerin egemen-

liğidir. Bu egemenliğe son verilmedikçe demokratik bir toplum düzeni düşünülemez.

Onun için, bütün ikili kölelik anlaşmaları yırtılmalı, NATO'dan çıkılmalı, topraklarımızdaki bütün yabancı üsler sökülmelidir. Onun için, Türkiye'nin Ortak Pazar'a, IMF'ye, Dünya Bankası'na ve öteki emperyalist örgütlere olan bağımlılığına son verilmelidir. Onun için yerli-yabancı bütün tekellerin sermayeleri, mal varlıkları devletleştirilmelidir.

Ve halkın gerçek egemenliğinin kurulması için:

• Ulusal bağımsızlığı, demokratik düzeni savunan, sosyalizmi benimseyen, sosyal ilerleme ve halklararası barış ve dostluk için savaşan bütün partiler, örgütler serbest bırakılmalıdır.

• Emperyalizmi, faşizmi, ulusların birbirine düşmanlığını, savaşı savunmak, propaganda etmek, dinsel duyguların politik amaçlarla sömürülmesi yasaklanmalı, böylesi partiler, örgütler kapatılmalıdır.

• Grev, toplu sözleşme, sendikalaşma, parti kurma, toplantı ve gösteri yapma, kişi, konut dokunulmazlığı, basın özgürlüğü ve benzeri temel haklar üzerindeki bütün kısıtlamalar kaldırılmalıdır.

• Millet Meclisi işçi sınıfının, emekçilerin, halk tabakalarının temsilcilerinden kurulmalıdır.

• Seçim organlarının doğru işleyip işlemediğini halk kontrol edebilmeli; bütün yığın örgütleri, her yurttaş bu organların belgelerini serbestçe inceleyebilmelidir.

• Seçmenler adayların niteliklerini tartışabilmeli, onları eleştirebilmelidirler.

• Her örgüt ve yurttaşlar Meclis'e seçtikleri temsilcilerinden hesap sorabilmeli, seçmenler sözünü tutmayan temsilciyi geri çağırabilmeli, ve yerine yenisini seçebilmelidir.

• Bütün devlet aygıtı, gericilerden, faşistlerden temizlenmelidir.

• Bütün yerel organlar, valiler, kaymakamlar, güvenlik yetkilileri, yargıçlar ve savcılar halk tarafından seçilmelidir.

• Hiçbir yüksek memurun eline geçen para, uzman bir işçinin aylığının iki katını aşmamalıdır.

• Ulusların yazgılarını özgürce kendilerinin belirlemeleri hakkı tanınmalıdır.

Türkiye'nin bugün içinde kıvrandığı süregelen bunalıma son verecek, halkımızı esenliğe, genliğe kavuşturacak, sosyalizme geçişi sağlayacak program budur. Hiçbir burjuva yönetimi, halkın örgütlü ve bilinçli desteğine dayanmayan hiçbir politik alternatif bu programı uygulayamaz, bu bunalımı çözemez, faşizm tehlikesini önleyemez.

İşçi sınıfının politik öncüsü, ulusal demokratik cepheye dayanan ileri demokratik bir devlet oluşturmak ve onu sosyalist demokrasiye dönüştürmek hedefini gösteriyor. Ama öte yandan faşizmle, yarı-faşist askersel diktatörlüklerle, zorbalık rejimleriyle parlamenter rejim arasındaki ayrımı da gözardı etmiyor, bunları aynı kefeyle koymuyor. Her türlü zorbalığa karşı bugünkü özgürlükleri, demokratik hakları, kazanımları savunmak ve geliştirmek, bu amaçta baskı yasalarına, Anayasa'yı değiştirme çabalarına karşı en geniş demokratik güçlerin eylem birliğini sağlamak, güçlü bir demokrasi hareketini yaratmak için çalışıyor.

Bunalımdan çıkışın tek yolu, ulusal demokratik cepheye birleşen tüm halk güçlerine dayanan devrimci bir erkin kurulmasıdır. Sorun bu gerçeği milyonlarca emekçiye kendi deneyimleriyle kavratmaktır. Günümüzde barışı, ulusal bağımsızlığı ve demokratik kazanımları savunmak için verilen savaşım olmadan, ne işçi sınıfının ve öteki emekçi yığınların çoğunluğunu kazanmak, ne de toplumu devrimci yoldan dönüştürmek için dolaysız erk savaşımına geçmek olanaklıdır.

28-29 Nisan 1980 günü Paris'te toplanan Avrupa Komünist ve İşçi Partileri formuna, 22 Komünist ve İşçi Partisi'nden delegasyon katıldı. Paris formunun büyük politik başarısı, kardeş partilere ve tüm Avrupa halklarına, barış ve silahsızlanma savaşımını daha da güçlendirmeye yönelik çağrının yayımlanmasında somutlandı.

Paris forumuna şu partiler katıldı: *Alman Komünist Partisi, Almanya Sosyalist Birlik Partisi, Avusturya Komünist Partisi, Belçika Komünist Partisi (gözlemci olarak katıldı), Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi, Bulgaristan Komünist Partisi, Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi (AKEL), Danimarka Komünist Partisi, Finlandiya Komünist Partisi, Fransız Komünist Partisi, Yunanistan Komünist Partisi, Macaristan Sosyalist İşçi Partisi, İrlanda Komünist Partisi, Lüksemburg Komünist Partisi, Malta Komünist Partisi, Norveç Komünist Partisi, Polonya Birleşik İşçi Partisi, Portekiz Komünist Partisi, İsviçre Emek Partisi (gözlemci olarak katıldı), Çekoslovakya Komünist Partisi, Türkiye Komünist Partisi, Sovyetler Birliği Komünist Partisi.*

barış ve silahsızlanma için ileri !

Silahlanma yarışının çılgınca hızlandırılması insanı kaygılandırıyor. Avrupa halkları, uyanık olmalısınız. Nüfus yoğunluğu böylesine yüksek olan anakaramızın kırim ve ölüm araçlarının yığınağı ve hedefi haline gelmesi, hepimizin geleceği için büyük bir tehlikedir. Sizler de biliyorsunuz; bu korkunç bir israftır. Halk yığınlarının gereksinimini karşılamak ve Avrupa halklarının daha gelişmesini sağlamak için vazgeçilmezcesine gerekli olan maddesel olanakların sokağa atılmasına izin verilemez. Son zamanlarda dünyayı yeniden soğuk savaşın girdabına çekmek için alabildiğine körüklenen savaş psikozu, barış ve yumuşama davasına büyük zararlar verdi.

Avrupanın göbeğine yeni atom cephanelikleri yerleştirilmek, yumuşamanın başarıları yok edilmek isteniyor. İmzalanmış olan anlaşmaların

içi boşaltılıyor. Görüşmeler ve gerçekleştirilmiş olan ekonomik, kültürel, sportif ve insanlararası ilişkiler kesiliyor.

Anakaramızın halklarına barışın, dostluğun, dürüst ve sürekli işbirliğinin değerini öğrenmek pahalıya mal oldu. Hitler faşizmine karşı utkunun 35. yıldönümü barışın ne denli vazgeçilmez bir değer olduğunu anımsatıyor.

Avrupanın çeşitli ülkelerinde yaşamı biçimlendiren bizler, hepimiz bugünkü tehlikeli tirmanmanın sürdürülmesiyle herşeyi yitirebiliriz. Önemli nüfus ve ekonomi potansiyeli, tüm insanlık için gerekli olan dünyanın bu bölgesinin bir çöle çevrilmesini düşünmeye bile karşı çıkmalıyız. Avrupa'nın insanlık tarihinin bir parçasını oluşturan kültürel ve tarihsel zenginliğini korumalıyız.

Kim olursak olalım, Avrupa'nın neresinde yaşarsak yaşayalım; varolan sorunlara uyumlu çözümler aramakla her şeyi kazanabiliriz. Silahları, silahlı güçleri azaltmakla tüm devletlerin, halkların güvenliğini eşit ve garanti altına alarak sağlamanın gereklerine uygun biçimde yumuşamayı ilerletmekle kazanabiliriz.

Bunu elde edebilecek güçler vardır.

Biz komünistler barışa bağlıyız. Biz, silahsızlanma, halklararası işbirliği ve dostluk istiyoruz. Bunun için şöyle diyoruz: Barış ortak davamızdır ve onun utkusu ancak ortak çalışmamızla güvence altına alınabilir.

— NATO'nun Avrupa'da yeni Amerikan roketleri yapma ve yerleştirme kararının kaldırılması ya da gerçekleştirilmesinin eşitlik ve güvenlik için güvence verme koşullarında orta menzilli roketler sorunu üstüne verimli görüşmeler başlatmak üzere gerçekten ertelenmesi için birlikte çalışalım.

— Salt-2 Anlaşması'nın olanaklı olan en büyük hızla onaylanması için ve stratejik silahların daha da azaltılması hedefi ile görüşmelerin sürdürülmesi için elbirliği ile çalışalım.

— Viyana görüşmelerinde kararlı bir ilerleme sağlamak için silah güçlerin ve silahların azaltılması için birlikte savaşalım. Bu yöndeki tüm kısmi önlemleri, bu arada anakaramızda kimsenin kendisine karşı atom silahı kullanmayacağı güvencesi altında, atom silahından arındırılması bölgeler oluşturmak önlemini destekleyelim.

— 1980'de, Madrid'te Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın toplanması için birlikte savaşalım. Helsinki Sonuç Belgesi'nin tüm maddelerinin tüm devletlerce gerçekleştirilmesi, herşeyden önce politik yumuşamanın askersel yumuşamaya güvence altına alınması yönünde yeni

Birleşmiş Milletler Örgütü'nün silahsızlanma konulu Özel Oturumunda yapılan saptamaların pratikte gerçekleşmesi istemini birlikte dretelim. adımlar atılmasını hedefleyelim.

— Varşova'da, anakaramızda askersel yumuşama ve silahsızlanma konulu bir Avrupa Konferansı toplanmak için birlikte çalışalım.

— Böylece açığa çıkacak olan maddesel olanakların daha ileri gelişmenin gereksinimleri ve açlığa karşı savaşım uğrunda kullanılması için birlikte savaşalım. Bu, blok dışı ülkelerin isteklerine ve tüm insanlığın çıkarlarına da uygundur.

— Gerçekten de silahsızlanma savaşımı bu gün son derece yakıcı bir görevdir.

— Biz Avrupa'daki tüm ülkelerin Komünistleri, barış ve silahsızlanma söz konusu oldu mu, her tür diyaloga, her tür ortak eylem için görüşmelere hazırız. Biz bu amaçla barıştan yana tüm güçlerin birleşmesini istiyoruz.

Milliyetimiz, yaşam biçimimiz ne olursa olsun, hangi inanca sahip olursak olalım herkese; Komünistlere, Sosyalistlere, Sosyal Demokratlara, Demokratlara, Hıristiyanlara ve öteki dinlerin temsilcilerine sesleniyoruz: Barış hepimizin ortak mahdır.

En geniş bir temelde bir toplantı ve diyalogu olanaklı kılacak bir girişimin gerçekleştirilmesi yönünde çaba göstermeye hazır olduğumuzu bu toplantıda duyuruyoruz.

Biz, anakaramızda yumuşama ve silahları azaltmak için Helsinki'de ve Madrid Konferansı'na yönelik çalışmaya kararlı olan Avrupa'nın tüm güçleriyle görüşmelere ve herkesin benimseyebileceği biçimlerde bilgi, görüş değiş tokuşuna hazırız.

İyi niyetli tüm erkek ve kadınlar her bir ülkede ve tüm Avrupa'da birlikte hareket edelim.

İlerleme, mutluluk ve barış davası birlik içinde utkuya ulaşacaktır.

Paris, 29 Nisan 1980

ABD Ortadoğu'da Savaş Kışkırtıyor

Geçtiğimiz günlerde ABD emperyalizmi, İran'a başarısız bir saldırı girişiminde bulundu.

Bağımsız Bir Devlete Açık Saldırı

İran halkının seçtiği düzen, ulusal bağımsızlıktan yana kesin tavır, ABD emperyalizminin, Carter'ın işine gelmiyor. İran halkını açıklıkla, ilaşızlıkla tehdit ediyor. İran'ı içişlerine silahla karışmakla tehdit ediyor. Tehdit etmekle de kalmıyor. Egemen ve bağımsız bir devlete karşı açık saldırı düzenliyor.

Olayda, "rehineler" sorununu ön plana çıkarmakla, ABD'ni haklı göstermeye, hatta bu yüzden olayın sorumluluğunu İran'a yüklemeye çalışan kimi gerici çevrelerin kamuoyunun dikkatini başka alanlara çekme çabaları boştur. Bu olayda rehinelere şu ya da bu şekilde öldürülebilirdi. Ya da Amerika şimdiye dek başka biçimlerde rehinelere sorununu çözümlenebilirdi. Rehinelere sorununu, bir türlü son bulmamasının en önemli nedeni ABD'nin Ortadoğu'daki hegemonyacılık politikasını gerçekleştirmekte iyi bir gerekçe olmasındandır.

Amerikan parlamentosunda aylardır İran'a saldırının boyutları tartışılıyor. Bunlar Amerikan basınına geniş çapta yansdı. Pentagon'un 21 Nisan tarihli U. S. News dergisi, Carter'ın İran'a uygulayabileceği deniz ablukası ve havadan mayınlama gibi askersel seçenekleri ayrıntılı bir biçimde ele alıyor; Amerikalı uzmanlar, «deniz ablukası ya saldırı; Carter'ın da Anayasa'ya göre abluka yetkisi vardır» diyorlar. ABD, İran'a saldırı emellerini gizlemiyor! Son saldırı eyleminden hemen sonra da New York Times gazetesi, ABD'nin İran'a karşı giriştiği son eylemde İran'ın değişik kentlerini bombalamayı da planladığını açıkça yazdı.

İran'a karşı saldırı girişimi hiçbir gerekçenin ardına sığınamayacak kadar açık bir askersel müdahaledir. Olayın tek başına sorumlusu Carter değil, ABD tekelci çevreleri ve onların sözcülüğünü yapan ABD yönetiminin tümüdür. ABD yönetimi içinde İran'da ve Ortadoğu'da daha az şiddet yanlısı bir politika izlenmesinden yana olan çevreler de vardır. Son saldırı olayından sonra Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'in istifası da bunun bir göstergesidir. Ancak bu, olayın özünü değiştirebilecek kadar önemli de

gildir. Şu sırada ABD yönetimine egemen olan soğuk savaş kışkırtıcısı çevrelerin hedefi İran devrimidir, İran'da yönetimi devirmek, ABD ile yakın ilişkiler kurulabilecek bir yönetimi işbaşına getirmektir.

ABD'nin İran'a askersel saldırısından sonra NATO ülkeleri Carter'ın bu girişiminden haberdar olmadıklarını söyleyerek saldırı politikasını desteklediklerini gizlemeye çalıştılar. Bu arada, pek çok NATO ve AET ülkesi, Japonya, Mısır ve İsrail ABD müdahalesinin başarısızlığa uğramasından ve birçok Amerikan askerinin ölmesinden üzüntü duyduklarını belirttiler. Bu durum ABD'nin tehlikeli girişimlerini daha da tehlikeli hale getiriyor.

Öte yandan ABD'nin İran'a müdahale girişimi başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkeler ve dünya demokrasi güçleri, ülkemizdeki ilerici partiler, örgütler, barışsever güçler tarafından şiddetle kınandı. Bu "operasyon"un dünya barışı açısından yarattığı tehlike üzerinde duruldu. ABD'nin bağlaşıklarını da savaşa sürüklediği belirtildi.

Emperyalizmin İleri Karakolu Türkiye

İran'a karşı girişilen saldırı, Türkiye demokrasi güç-

lerinin, ikili anlaşmaların ve Türkiye'deki üslerin bunca üstünde durmakta ne kadar haklı olduklarını bir kez daha görene de görmeyene de gösterdi. ABD'nin ülkemizdeki üslerini başka ülkelere saldırı amacıyla kullanabileceğini, hükümet yetkililerinin haberi bile olmadan Türkiye'nin bir gün kendisini başka bir ülke ile savaş halinde bulabileceğini açığa çıkardı.

İran'a son saldırı girişiminde, tüm çabalarına karşın hükümet yetkilileri Türkiye'deki üslerin kullanılmadığı konusunda ikna edici olamadılar. Çünkü onlar emperyalizmin Ortadoğu'da savaş kışkırtıcılığını iyice artırdığı bir dönemde ABD ile SİA anlaşmasını imzalamışlardı. Bu anlaşma ile ABD Türkiye topraklarında nükleer cephane depolarına, haberalma tesislerine sahip üslerle donatılıyor, birçok üs'de, ABD'ne çalışmalara "katılma" izni veriliyordu. Bunlar son anlaşmanın açıklanan kısımları idi. Ya esas uygulamaya ilişkin bir türlü açıklanmayan maddelerde ABD'ne ne gibi kolaylıklar sağlanmıştı? İşte hükümet yetkililerinin kimileri ve Demirel'in kendisi bunları bildiği için Türkiye halkını son olayda üslerin kullanılmadığı konusunda ikna

edemedi. Öte yanda, yerli ve yabancı basında Türkiye'deki üslerin bu saldırıda

kullanıldığı konusunda yeterince kanıt çıktı. Amerikan uçaklarının bazılarının İncirlik Üssü'nden kalktığı yazıldı. Ankara'daki ABD Büyükelçiliği'nin Türk personeline, müdahale günü, zorunlu izin verildiği açıklandı. İran'a müdahaleyi yöneten uçağın Türkiye'ye indiği, C-130 tipi dev nakliye uçaklarından birinin İzmir'e, bir öteki Amerikan uçağının da Merzifon'a indiği önesürüldü. Dışişleri Bakanı bütün bunları açıkça yalanlamadı. «Türkiye topraklarında bulunan üsler komşu bir ülkeye saldırı amacıyla kullanılamaz» diyemedi. Bunu diyemez; çünkü imzalanmış olan SİA anlaşması ile topraklarımızdaki 28 ABD üssü yeniden yoğun çalışmalara başlamıştır. Bu üsleri ABD'nin kendi saldırgan amaçları için istediği gibi kullanma olanağı vardır. Senatör Tunçkanat, «İncirlik'ten kalkan uçakların nereye gidecekleri kontrol edilemez» diyerek, bu üssün binlerce kilometre uzaktaki operasyonlar için kullanılabilirliğini açıkça belirtti.

Müdahale girişiminden iki gün sonra MSP bir açıklama yaparak Malatya'daki Erhaç havaalanına inen iki nakliye uçağı hakkında hükümetten bilgi istedi. Daha sonra Genelkurmay tarafından yapılan açıklamalarda 5-17 Mayıs NATO manevra-

ları nedeniyle Erhaç havaalanına 23 Nisan'dan beri NATO uçaklarının indiği bildirildi.

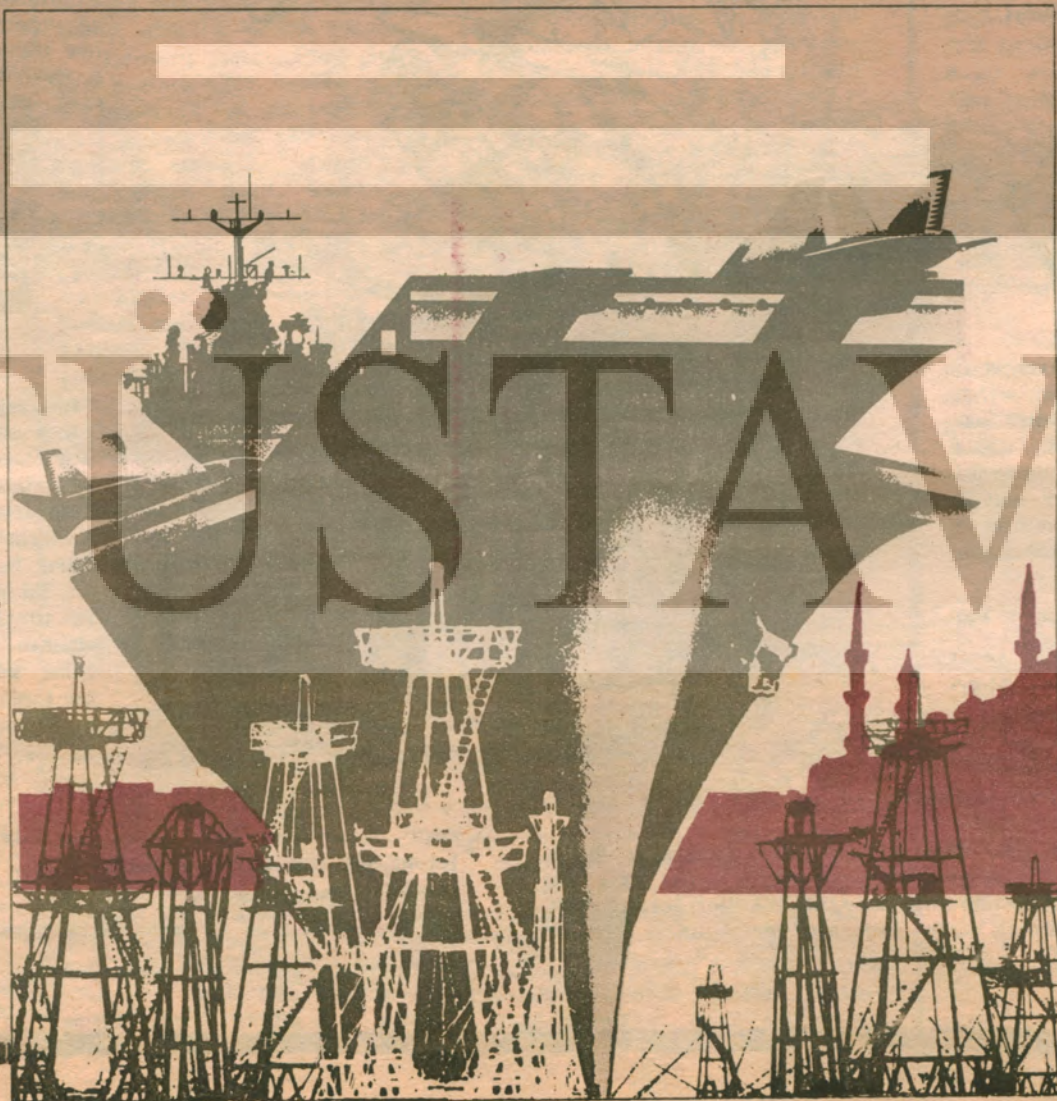
Durum açıktır... NATO manevralarına hazırlık perdesi arkasında Türkiye'deki Amerikan üslerine yığınak yapılmaktadır. Sürdürülen NATO manevraları bölgemizdeki gerginliği artırmakta, gerginliği körükleyen, bölgedeki ülkeleri tehdit eden bir gövde gösterisi olmaktadır.

Emperyalizmin Dümensuyunda

ABD yönetimi, İran'a karşı ekonomik ve askersel müdahale girişimlerinde bağlaşıklarının tam desteğini sağlamak, onları da bu serüvene katmak için her türlü yolu denedi. «Nazik» çağrılara, diplomatik baskılara, petrolsüz bırakma tehditlerine, hiç de «nazik olmayan» uyarılara kadar her yola başvurdu. Bu girişimlerden Türkiye, kendisini emperyalizm ve NATO'culuk politikasına bağlayan yeni antlaşma çerçevesinde payını aldı. Ülkemizi Ortadoğu halklarına karşı emperyalizmin ileri karakolu, «sıçrama tahtası» olarak kullanmak isteyen ABD, Türkiye'ye, İran'a ambargo uygulaması konusunda iki kez ve oldukça küstah bir biçimde nota verdi.

Kendi ülkesinden binlerce kilometre uzaklıktaki bölgemizi «ulusal çıkar bölgesi» olarak gördüğünü ilan eden ABD, İran'a karşı girişeceği saldırıda Türkiye topraklarından yararlanmak istediğini gizlemiyor. Bunun için silah ambargosunu kaldırıyor; Türkiye'yi yeni askersel masraflara sokuyor; onunla yeni kölelik anlaşmaları imzalıyor. Demirel yönetimi ise bunların tümünü onaylıyor. Ve doğal olarak ardından, Türkiye'nin İran'a ambargoya katılmayacağını ve NATO üslerinin amaç dışı kullanılmayacağını söylediği zaman hiç ikna edici olamıyor. Kimse inanmıyor.

Dışişleri bakanı Erkmen, 24 Nisan'da AET toplantısından döndüğü zaman verdiği demeçte, ambargo konusunda şöyle diyor: «İran ile kendi münasebetlerimiz sürer. Ama başkaları ambargo uygularsa biz onların yerini dolduramayız ve mal satmak isteyenlere de aracı olamayız.» Yani hem başka ülkelerden İran'a mal gitmesi önenecek, hem de İran'ın gereksinimlerinin bir kısmını Türkiye'den karşılama isteği geri çevrilecek. Acaba böyle bir tutum karşısında İran Türkiye ile

Barış Ve Silahsızlanma Savaşımını Güçlendirelim

Geçtiğimiz Nisan ayının 28-29'unda Paris'te toplanan Avrupa Komünist ve İşçi Partileri forumu, barışın kendiliğinden sağlanamayacağını, komünistlerin bugünkü evrede birincil görevinin militarizmin azgınlaşan güçlerine karşı yığınları örgütlemek, onları ayağa kaldırmak ve öncülük etmek olduğunu vurguladı. Bu konuda tüm Avrupa halklarına barış ve silahsızlanma savaşımını daha da güçlendirmeye yönelik bir çağrı yayımladı. 29 Nisan'da Paris'te komünistlerin tüm dünyaya duyurdukları bu çağrı, 1 Mayıs'ta milyonlarca işçi ve emekçinin gösterilerinde haykırdığı belgelerde bayraklaştı.

Paris forumunda yayımlanan çağrı, Türkiye işçi sınıfı emekçileri, barışseverleri için özel bir önem taşıyor.

Türkiye, ABD emperyalizminin körüklediği gerilim odaklarından biri olan, "güvensizlik yayı" adını taktıkları bölgede yer alıyor. Yayılıcı emperyalist çevrelerin Ortadoğu planlarında ülkemiz önemli bir yer tutuyor. İran'a karşı girişilen son saldırıda bu durum somut olarak ortaya çıktı. Bu tür saldırılarda yurdumuzun araç olarak kullanılmasına ikili kölelik anlaşmaları olanak sağlıyor. Şimdi NATO, baş patronu ABD'nin bölgemizde ve Ortadoğu'daki çıkarları için gövde gösterileri yapıyor. 5-17 Mayıs arasında sürdürülecek "Şafak Devriyesi" adlı manevralar, doğrudan doğruya İran'a karşı tehdit amacını taşıyor. Bu gövde gösterileri kuşkusuz bölgemizde gerginliği artıracaktır.

Türkiye barışsever ve ilerici güçleri biliyorlar ki emperyalizmin bölgemizde tutuşturmaya çalıştığı yeni savaş ocakları yalnızca bölgemizi değil, dünya barışını da tehlikeye sokuyor. Türkiye demokrasi güçleri ülkemizin emperyalizmin çıkarlarına değil, barışa, güvenliğe, silahsızlanmaya hizmet etmesini istiyorlar.

Türkiye demokrasi güçleri yine biliyorlar ki barış kendiliğinden sağlanamaz. Savaşmak gerekir; emperyalizmin azgınlaşan güçlerine karşı yığınlara barış savaşımının önemini anlatmak, onları örgütlemek gerekir.

Paris toplantısı, dünyamızda kalıcı barış yönünde atılması gereken adımları ve ilerici güçlere düşen görevleri bir kez daha saptadı. Bu toplantıda kabul edilen çağrıda da vurgulandığı gibi, emperyalizmin, NATO'nun silahlanma, barışı baltalamaya, gerginliği artırma politikasına karşı savaş, ancak tüm ilerici barışsever demokratik güçlerin, partilerin, toplumsal örgütlerin ortak eylemiyle başarıya ulaşabilir. Bu tanımlamanın ülkemiz için de yakıcı bir anlamı var. Politik görüşü ne olursa olsun, barıştan yana, savaşa karşı olan herkes, her örgüt, her parti, barış ve silahsızlanma savaşımına en aktif biçimde katılmalıdır.

TIP, TSİP, CHP'li yurtseverler, Doğu'lu Demokratlar, işçi sınıfının politik öncüsü ile eylem birliği içinde ölüm füzelerine, saldırı üslerine, ikili kölelik anlaşmalarına karşı yığınal kampanyalar örgütleyiyorlar. Bir süre önce yapılan Barış Derneği'nin Kongresi'nde alınan kararlar ülkemizde en geniş güçlerin barış, güvenlik ve silahsızlanma istemlerini dile getirdi. Nisan ayı başında Türkiye demokrasi güçleri NATO'ya karşı savaşmakta kararlılıklarını çeşitli eylemlerde gösterdiler. CHP sol kanat parlamenterleri ikili kölelik anlaşmasının Meclis'ten geçmesini engellemek amacı ile yoğun bir çalışma sürdürüyorlar. 1 Mayıs öncesi ve 1 Mayıs'ta yapılan gösteriler, barış ve silahsızlanma belgisinin yığınların ana belgisi olduğunu gösterdi; geniş yığınlar "NATO'dan çıkılsın, ikili kölelik anlaşmaları yırtılsın" belgileri çerçevesinde güçlerini birleştirdiler. Ancak daha yapılacak pek çok iş vardır.

Paris toplantısı, milyonların istemini dile getirdi; milyonların istemiyle en fazla ilgilenenlerin kimler olduğunu gösterdi; bu istemler etrafında dünya demokrasi güçlerine eylem çağrısında bulundu. Barış ve silahsızlanma, halkımızın da güncel istemidir. Yapılması gereken şey, Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin Paris Çağrısı doğrultusunda, tüm ülke çapında barış ve silahsızlanma için yığınal kampanyalar düzenlemek, emperyalizme, NATO'ya, kölelik anlaşmalarına ve bunlarla birlikte barış gücünün direncini kırmak amacıyla hazırlanan baskı yasalarına, faşizm tehlikesine ve halk düşmanı Demirel yönetimine karşı savaş gücünü güçlendirmektir.

Barış ve silahsızlanma savaşımı dünyada ve Türkiye'de tüm demokrasi güçlerinin ortak uğraşısıyla utkuya ulaşacaktır.

İran Halkı Devrimi Korumakta Kararlı

Tüm provokasyonlara karşın, İran'da halk, devrimini koruyor.

Başkan Carter'ın İran ile diplomatik ilişkilerinin kesilmesi kararını ve tüm olarak ABD'nin İran devrimine karşı saldırgan tutumunu protesto etmek amacıyla başkent Tahran'da bir milyon kişi gösteri yaptı.

ABD emperyalizmine karşı güç birliği niteliğindeki gösteriye ülkedeki tüm anti-emperyalist güçler katıldı. Gösteri öncesinde sağlanan anlaşmayla, tüm örgütler gösteriye, ABD'ne karşı ortak belgilerle katıldılar.

Aynı gün İran Devrim Konseyi de yayımladığı bir bildiriye, ülke içinde birçok bozguncunun, CIA ile işbirliğinin ve benzeri unsurların bulunduğu dikkati çekti ve halkı bu tür kişilere ve bunların girişebilecekleri eylemlere karşı uyarı ve birlik içinde olmaya çağırıyor. Bir süre önce, TUDEH Merkez Komitesi de tüm İran halkını, yurtsever güçleri "söz birliği-eylem birliği" belgisi altında işbirliğine çağırıyor. TUDEH MK Birinci Sekreteri N. Kiyani, "bu koşullarda bugün en önemli sorun, devrimci başarıları sağlamış bütün güçlerin pekiştirilmesi, eski zamanlara dönmenin olanaksız hale getirilmesidir" diyordu.

İran halkı kararlıdır ve yalnız değildir. Dünya demokratik güçleri, İran devriminin yanındadır. İran Devrim Konseyi üyesi Ayetullah Toyeti, düzenlediği bir basın toplantısında, "dünya yalnız kapitalist devletlerden oluşmuyor" diyor. İran'ın ABD'nin ve onun yoğun baskısıyla Ortak Pazar ülkelerinin aldığı baskı önlemlerine boyun eğmeyeceğini belirtiyor. Başta SSCB olmak üzere, DAC ve Çekoslovakya, İran'la çok yönlü işbirliğini geliştirmek için çaba harcıyorlar. Sovyet-İran ekonomik, ticari işbirliği anlaşması imzalandı. İran, Romanya ile böyle bir anlaşma imzalamıştı. DAC ile İran arasında buna ilişkin çalışmalar sürüyor. Çekoslovakya'nın bu yönde girişimleri var. Sosyalist ülkeler politik bağımsızlığına kavuşan ülkelerin ekonomik bağımlılıktan kurtulması için verilen savaşı destekliyorlar.

İran halkı, devrimini sonuna kadar savunmaya kararlı olduğunu, Tahran'da yapılan büyük antiemperyalist mitinglerde, 1 Mayıs gösterilerinde kanıtıyor.

lere karşı, yabancı sömürüye karşı olan grupların tepkilerini de alabildiğince sömürdü. Ancak, NATO'ya, usiere hiçbir zaman hayır demedi. İslam Pakti'nden yana çıkarak, ABD'nin Ortadoğu'da NATO uzantısı bir İslam pakti kurma girişimlerine yeşil ışık yaktı. yabancı üslerin İslam ülkelerine karşı kullanılmasının nasıl sağlanacağını açıklama zahmetine girmeden Afganistan'da uluslararası gericilikle işbirliği içindeki karşıdevrimci gruplara, Müslüman olduklarını öne çıkartarak, daha fazla yardım edilmesini istedi.

Ecevit'in ve Erbakan'ın bu değerlendirmeleri yetersizdir. Şimdi görev, ABD'nin saldırganlığına ve Demirel yönetiminin onun dümensuyundaki politikasına şu ya da bu yönüyle karşı çıkan herkesin ulusal bağımsızlığımızı ayaklar altına alan anlaşmalara karşı aktif savaşıma girişmesidir.

CHP'de, MSP'de, parlamento içinde ABD saldırganlığına karşı çıkacak, ikili kölelik anlaşmalarını, halkımıza bunları sindirtebilmek için getirilen baskı yasalarını geri tepecek güçler vardır. CHP sol kanat parlamenterleri ikili kölelik anlaşmasının Meclis'ten geçmesini engellemek amacıyla yoğun bir çalışma yürütüyorlar. CHP'li 57 sayı, Demirel yönetiminin halk düşmanı politikası hakkında "meclis soruşturması" açılması için bir önerge verdiler. MSP'li Şener Battal ise, emperyalizmin Türkiye'ye baskı yasalarıyla girdiğini belirtti; ve "eger bu güçler ülkemizde bir dikta rejimi kurmaya kalkışarlarsa bu oyunları bozacak güçlerin Türkiye'de ve parlamento içinde var olduğunu" vurguladı.

İran'a yapılan askersel saldırıdan sonra ikili anlaşmaların ülkemiz için doğurduğu tehlikeler çok açık bir biçimde ortaya çıktı. Ulusal çıkarılardan yana olan hiçbir yurtsever sayı, böyle bir ihanet belgesini onaylamayacaktır. Parlamento dışındaki partilerin, demokrasiden yana tüm güçlerin desteğiyle, parlamentodaki ulusal bağımsızlıktan ve barıştan yana olan güçler ikili kölelik anlaşmalarına da, baskı yasalarına da geçit vermeyeceklerdir.

"münasebetini" sürdürmek isteyecek mi?

Dışişleri Bakanı Erkmen, üslerin İran'a karşı bir girişimde ABD tarafından kullanılmasına izin verilip verilmeyeceği konusundaki soruları ise hep geçiştirdi. İkili kölelik anlaşmalarının verdiği yetkiyle ABD'nin böyle bir izine gereksinimi kalmamıştı herhalde.

Öte yanda tekeli kesimlerin vurucu gücü MHP'nin lideri Türkeş, hükümetin emperyalizmin düzensuyundaki politikasını bile yeterli bulmuyor. Türkiye'nin Ortadoğu'da daha "aktif" bir politika izlemesini, bölgede Sovyetler Birliği'nden sonra en güçlü silahlara sahip olan ülke haline gelmesini istedi.

İkili Anlaşmalara Karşı Aktif Savaş

26 Nisan'da Meclis görüşmelerinde yaptığı konuşmasında, Ecevit, ABD'nin saldırısını açıkça kınamaktan kaçındı. Ecevit, yalnızca "endişelerini" dile getirdiği konuşmasında, "ülkemiz, müttefiklerimizin ardından gözü kapalı sürüklenemez. Tutarlı bir dış politika izlenmezse Türkiye istemediği bir savaşta kendini taraf olarak bulabilir. Türkiye özellikle İslam ülkeleri ile olan ilişkilerinde Batı'nın temsilcisi gibi davranmamalıdır" dedi. Bunlar doğru sözlerdi. Ancak şimdi bunları söyleyen Ecevit, SİA anlaşmasının hazırlıklarında kendi hükümeti zamanında başlatmamış mıydı? Türkiye'yi istemediği bir zamanda savaşa sürükleyebileceği olan, bu ikili kölelik anlaşmaları, topraklarımızdaki üsler değil midir? Yine Meclis konuşmalarında ve CHP ortak grubunda yaptığı konuşmada Ecevit, "ABD'nin İran'a ambargo uygulaması, İran'ı Sovyetler Birliği'nin etki alanına iter" derken, kendisi de, sözünü ettiği "müttefiklerimiz" in yaklaşımı ile akıl hocalığı yapıyor ve kaygılanıyor.

MSP lideri Erbakan da çeşitli açıklamalarında, "Türkiye'nin bu olayda bir maşa olarak kullanılmak istendiğini, ancak yabancı üsleri İslam ülkelerine karşı kullanılmayacaklarını" söyledi. "NATO savunma sisteminde bir nimet-külfet dengesi bulunmaktadır. Biz orada uşak olarak bulunuyoruz" dedi. Batı ülkelerine, ekonomik anlamda bağımlılığı "batı klüpcülük" zihniyeti diye adlandırarak eleştirip, İslam ülkeleri ile ilişkilerin geliştirilmesinden söz ederken, özellikle dinsel duyguları güçlü olan, tekel-

1 Mayıs Gelenegi Yaşıyor

1 Mayıs 1980, ülkemizde, içinde faşist Pinoçet'in Şili'si, ırkçı Güney Afrika Cumhuriyeti ve Salvador da olan üç-beş ülkeyle birlikte, politik erkin 1 Mayıs'ı kutlatmamak yönünde aldığı ağır yasaklar... "önlemleri" altında yaşandı. 1 Mayıs'ı "işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve savaşım günü" olarak kutlamak isteyen işçiler ve öteki toplum kesimleri, 1 Mayıs öncesi ve 1 Mayıs'ta çeşitli eylemler yaptılar.

• 30 Nisan 1980 Genel Grev

1 Mayıs'ın özüne uygun olarak kutlanmasına konan yasakları protesto için DİSK tarafından yapılan açıklama ve çağrı Birlik Dayanışma, TİP, TSİP ve Devrimci Demokratlar tarafından desteklendi. Çağrılara uyan DİSK'li, Türk-İş'li ve bağımsız sendikalara bağlı çok sayıda işçi, Güneşli Dünya'ya ve haber ajanslarına ulaşan bilgilere göre, çeşitli işkollarında genel grev uyguladı.

Genel olarak işyerlerine giden işçiler, önce DİSK'in mesajını okudular; 1 Mayıs'ın anlamı, içinde bulunulan politik durum, 1 Mayıs kutlamalarına konulan yasaklar ve çıkış yolu üzerine konuşmalar yaptılar. Daha sonra,

kimi işyerlerinde öğlene, kimilerinde ise akşama kadar üretim durdu. Banka ve cam işkollarında olduğu gibi, kimi yerlerde işçiler, topluca işe gelmediler. Bu durum, Bank-Sen'in örgütlü olduğu işyerlerinde önemli boyutlara ulaştı. Kimi banka şubelerine gelen banka çalışanları, işi bıraktılar; gelen müşterilere, bu tutumlarının nedenlerini anlattılar.

Genel hizmetler işkolunda uygulanan direniş, kentlerdeki günlük yaşamı felce uğrattı. İstanbul ve çevre belediyeleriyle birlikte, birçok yerde belediye işçileri işi bıraktı. Otobüsler bir süre sefere çıkmadı. Çöpler toplanmadı, birçok belediye hizmetleri aksadı. İstanbul'da belediye otobüslerinin çalışması, kolluk kuvvetlerinin sert müdahaleleriyle sağlanabildi.

30 Nisan'da, işçilerin yanı sıra öteki toplum kesimlerinde de eylemler yapıldı. İstanbul'da Bomonti, Beyoğlu, Kurtuluş, Çağlayan, Osmanbey, Dolapdere, Beşiktaş, Karaköy, Feriköy gibi pek çok semtte, esnafın dükkanını açmadığı gözlemlendi. Yine İstanbul Hisarüstünde tüm dükkanlar, Halk-Koop ve kahvehaneler ikibuçuk saat süreyle kapandı.

Öte yandan, 30 Nisan günü, birçok ortaöğretim ve yük-

sekokul öğrencisi dersleri boykot etti. Kırıkkale'de olduğu gibi, kimi yörelerde ise öğretmenler okullara gitmediler.

• 1 Mayıs 1980 Kutlamalar

1 Mayıs'ı özüne yaraşır biçimde kutlamakta kararlı olanlar, Birlik-Dayanışma, TİP, TSİP ve Devrimci Demokratlar, 16 ilde yürüyüş ve miting için başvuruda bulundular. 1 Mayıs kutlamaları, 20'si sıkıyönetim kapsamında olan toplam 30 ilde yasaklandı. Valiliklerce yasaklanan 10 il ile birlikte bu sayı 40'a yükseldi. Kimi il ve ilçede ise, örneğin Trabzon'da, gerici-faşist güçlerin miting ve yürüyüş başvurularına öncelik tanındı. Tüm bunlara karşın, hemen hemen tüm yurttan, 1 Mayıs günü, değişik biçimlerde gösteriler yapıldı.

MERSİN'de DİSK öncülüğünde yapılan mitingde, DİSK'li, Türk-İş'li, sendikali-sendikası 50 bin işçi, emekçi, ilerici, demokrat katıldı. Birlik-Dayanışmacılar, TİP'liler, TSİP'liler, Devrimci Demokratlar ve CHP'li yurtseverler omuzomuz 1 Mayıs belgilerini haykırdılar. Faşist MHP'nin düzenlediği mitinglere hiçbir engelleme yapılmazken, Mersin mitingine çevre

illerden katılmak isteyen binlerce ilericinin tutmak istediği otobüslere sefer izni verilmedi. Engellemeler, yürüyüş ve miting sırasında da sürdü. "İşçinin Sesi" grupçuğunun da bir pankart altında on kişiyile boygösterdiği mitingin bitiminde, DİSK Yürütme Kurulu üyesi Rıza Güven gözaltına alındı ve İstanbul'a gönderildi.

ORDU'da Birlik-Dayanışma, TİP ve TSİP'in ortaklaşa düzenledikleri miting Vali'nin engellemeleri ve faşistlerin AP binası önünde toplanarak giriştikleri provokasyonlara karşın, coşkulu bir biçimde tamamlandı.

BURSA'daki miting de, Birlik-Dayanışma, TİP, TSİP'in ortak girişimiyle gerçekleştirildi. Tekstil Sendikası'na bağlı Sifaş işyeri temsilcisinin konuşmasına, omuzomuz veren ilerici güçlerin haykırıları demokrasi belgileri eşlik etti.

ZONGULDAK'daki mitingde damgasını vuran, eylem birliğiydi. Birlik-Dayanışmacı, TİP'li, TSİP'li güçlerin DİSK'e ve Türk-İş'e bağlı işçilerle, köylü kooperatiflerinin üyeleriyle katıldıkları yürüyüş ve miting görkemli oldu. Yürüyüş boyunca çeşitli sanat gösterileri sergilendi. Düzenli ve disiplinli eylemi ilgiyle izleyen halkı kimi po-

lislerin dağıtma girişimi sonuçsuz bırakıldı.

SÖKE'deki miting de eylem birliğinin başka bir örneğini sergiledi. Bu mitingde işçilerin yanı sıra, Ege Köy-Der, Yenidoğan Köy-Der ve Akçakoca köylüleri de katıldı. Mitingde, işçi sınıfının politik öncüsüne özgürlük belgisi yükseltildi. Yürüyüş ve mitingde Birlik-Dayanışma'nın yanı sıra, Dev-Sol, Türkiye Devriminin Yolu ve Emegin Birliği (Birlik Yolu flamasıyla) katıldılar. Kurtuluş grubu, bütün üsttelemelere karşın, mitingde katılmadığı gibi, yürüyüş ve miting sürerken, 30-40 kişilik "korsan" bir gösteri düzenledi. Aydın'ın Nazilli ve Köşk bucaklarında da, 1 Mayıs, gösterilerle kutlandı.

Bu il ve ilçelerin dışında, önceden izin alındığı bildirilen Balıkesir'e bağlı Bigadiç'de, Çanakkale'de, Edirne'de, İzmit'e bağlı Gebze ve Tütünçiftlik'te, Denizli'de, Giresun'da, Eynesil'de, Muğla'da, Uşak'ın Banaz ilkesinde, Manisa'da, Tunceli'de, Antalya'da, Niğde'nin Ulukışla ilçesinde, Çorum'un Milönü semtinde, Karaman'da, Divriği'de, Vezirköprü, Havza, Turhal, Görele, Merzifon, Ayancık, Karamanlı, Gökçöy, Fatsa, Hacıbektaş, Kumluca, Finike, Gazipaşa, Yatağan, Yeşilova (Burdur), Keşan, Pınarhisar, Malazgirt, Beşikdüzü, Diyarbakır, Van, Ağrı, Gaziantep, Batman, Kars ve henüz bilgi alamadığımız birçok il ve ilçede, 1 Mayıs'ta, değişik biçimler altında gösteriler yapıldı.

İSTANBUL'da, 30 Nisan ve 1 Mayıs günleri, Trakya'dan getirilen destek birlikleriyle olağanüstü önlemler alınmış, hemen tüm merkezler bariyerler, seyyar karakollar kurulmuştu. Bu merkezlerde olağanüstü sayıda tank ve askersel araç bekliyordu. Tünel'le Harbiye arasında, 1 Mayıs günü gün boyunca, başlarında alay sancığı olduğu halde, bir askersel birlik gösteri yürüyüşü yaptı.

Bütün bu önlemlere karşın, edinilen bilgilere göre İstanbul'un 350 yerinde, korsan gösteriler, yürüyüşler yapıldı; pankartlar asıldı, yazılar yazıldı; kahvehanelerde, otobüs, vapur ve trenlerde konuşmalar düzenlendi. Galata Köprüsü, yapılan eylemlerden dolayı, iki kez trafiğe kapatıldı. Boğaziçi Köprüsü'nde önce sabah, ardından öğleden sonra iki kez trafik kesildi, gösteriler yapıldı.

Eylem birliği içinde, 1 Mayıs öncesinden başlayan grev ziyaretleri, 30 Nisan ve 1 Mayıs günlerinde de sürdürüldü; grev yerleri ziyaretçilerle dolup taşı. Örneğin Gültepe, Pınar Mahallesi, Beşiktaş, Hasköy ve Şişli'li ilerici kadınlar, grevci ve direnişçi işçileri zi-

1 Mayıs Tüm Ülkelerde Kutlandı

Dünya proletaryasının birlik, dayanışma ve savaşım günü. Moskava'dan Luanda'ya, Havana'dan Tokyo'ya dek tüm ülkelerde yığınsal bir biçimde kutlanmıştır. 1 Mayıs kutlamaları, dünya ölçüsünde yalnızca faşist Pinoçet'in Şili'sinde, ırkçı Güney Afrika'da, benzeri birkaç ülkeyle birlikte Türkiye'de yasaklanmıştır. Ne var ki tüm yasaklamalara ve baskılara karşın bu ülkeler işçi sınıfı ve emekçileri de 1 Mayıs'ı değişik biçimlerde kutladılar.

• Sosyalist Küba'da 1 milyon emekçinin katıldığı 1 Mayıs gösterisi, halk ile Parti arasındaki sarsılmaz birliğin somut bir göstergesi oldu. Ve ABD emperyalizminin sosyalist Küba'ya karşı Karayipler denizindeki yeni provokasyonu sert bir biçimde protesto edildi.

• Afganistan'ın başkenti Kabul ve ülkenin öteki kentlerinde düzenlenen 1 Mayıs gösterileri, Nisan Devrimi'nin kazanımlarını iç ve dış gericiğin saldırıları karşısında savunmak, Sovyetler Birliği ve öbür sosyalist ülkelerle dostluk ve kardeşlik ilişkilerini güçlendirmek, bölgede barış ve güvenliğin kalıcı kılınması yönünde ardıcıl bir savaş yürütmek belgeleriyle kutlandı. Afganistan halkı, komşu İran halkıyla dayanışmasını dile getirdi.

• İran'ın başkenti Tahran'da düzenlenen 1 Mayıs gösterilerine katılan yüzbinlerce İranlı, Amerikan emperyalizminin açık askersel saldırısına karşı, devrimci kazanımları korumaya kararlı olduklarını dile getirmişlerdir. 1 Mayıs dolayısıyla bir konuşma yapan Humeyni, işçi sınıfının toplumun ana gücü, temeli olduğunu belirtmiştir.

Tüm 1 Mayıs gösterilerinde dünya proletaryasının ana belgelerinden biri de, "emperyalizmin, NATO'nun saldırı, silahlanma, uluslararası gerginliği artırma, halklar arasında düşmanlık yaratma, ulusal bağımsızlığı, egemenliği savunan halklara karşı açık askersel saldırıya geçme politikasına karşı barışı güçlendirme ve silahsızlanmada somut adımlar atma" belgisi oldu.

yaret ederek dayanışmalarını bildirdiler; işçilere kırmızı karanfiller verdiler. Bu arada üretimi durduran fabrikaların işçileri arasında karşılıklı ziyaretler gerçekleştirildi.

Maltepe'deki Gülsuyu semtinde ve Beykoz Karlıtepe'de meşalelerle yazılmış 8 metrelik harflerle, "Yaşasın 1 Mayıs" yazıları yazıldı.

Kartal'da ise, deniz kenarındaki bir çay bahçesinde masa üzerine bırakılan teyten, 1 Mayıs üzerine yayın yapıldı. Güvenlik kuvvetleri teybi susturuncaya kadar geçen yaklaşık bir saat boyunca yayın sürdü.

1 Mayıs'ı grev çadırlarında karşılayan Perfektüp'ün kadın işçileri kırmızı eşarp, erkek işçileri ise kırmızı atkı taktılar. Grev çadırına gelen güvenlik kuvvetleri, işçilerden eşarp ve atkılarını çıkarmalarını istediler.

Öğretmenler, bir süre önce öldürülen Alptekin Kordag'ın okuluna, 20 Temmuz İlkokulu'na gittiler. Yapılan konuşmalardan sonra, üzerinde "1 Mayıs-Alptekin Kordag" yazılı bir pankart asıldı.

ANKARA'da, 30 Nisan ve 1 Mayıs günleri, 1 Mayıs'ı kutlamak isteyen göstericiler tarafından, çevre illerin Ankara girişleri bir süre trafiğe kapatıldı. Ankara'nın birçok semtinde, yığinsal gösteriler yapıldı.

Sanayi Bakanlığı önündeki bayrak direğine kızıl bayraklar çekildi; yolun her iki tarafında eski lastikler yakılarak trafik bir süre kesildi.

Çinçin Bağları semtinde genç, yaşlı yüzlerce emekçi, ellerinde kızıl bayraklarla gösteri yaptılar. Polisin en-

"Her 1 Mayıs'ta daha bir kırmızı açıyor, boy atıyorsun."

1977 1 Mayıs'ında İstanbul 1 Mayıs Alanı'nda düzenlenen katliamda öldürülen TÖB-DER üyesi, öğretmen Bayram Çıtak, 1980 1 Mayıs'ında, Ankara'daki mezarı başında yapılan bir törenle anıldı. Çok sayıda öğretmen, işçi, genç, kadın tarafından düzenlenen anma töreni, yığinsal bir gösteriye dönüştü. Çıtak'ın mezarı çiçeklerle donandı. İlericiler, 1 Mayıs'ların engellenemeyeceğini, geleneklerine uygun bir biçimde kutlanacağını belirttiler. Törende Bayram Çıtak'ın eşi Selver Çıtak bir konuşma yaparak kocasının savaşımını çocukları ile birlikte sürdürmeye kararlı olduklarını bildirdi. Selver Çıtak, 1 Mayıs'ta kaybettiği eşinin anısını, her 1 Mayıs'ta daha bir kararlı, daha bir güçlü olarak sürdürdüğünü söyledi. Selver Çıtak şöyle konuştu :

"Bugün 1 Mayıs 1980... 1 Mayıs'tan korkanlar, onun yığinsal olarak kutlanmasından ödükopanlar, 1 Mayıs 1977'de azgınca saldırdılar. Kırmızı karanfiller

ve kızıl bayraklarla, işçi sınıfımızın bayram yeri 1 Mayıs Alanı'nda, 36 kırmızı gül düştü toprağa... 1 Mayıs alanının adını yazdılar düştükleri yere. Bayram'ımızın zelzelesi duyuldu Sivas'ın Şarkışla ilçesinin Höyük köyünden. Canımız, ciğerimiz, babamız, yarımız Bayram, adına sadık kaldın. Önüne eğilmeye geldik. İşte buradayız. İşçi sınıfımızın, tüm baskılara ve alçakça saldırılara karşı gene sizlerin adını yazdığı 1 Mayıs alanlarında bir kırmızı karanfil gibisin. Her 1 Mayıs'ta daha bir kırmızı açıyor, boy atıyorsun...

Bugün dünden daha umutlu ve bilinçliyim. Bugün dünden daha ilerdeyim. Önümüzde bir kırmızı karanfil gibi Bayram'ımız, Bayram Çıtak'ım. Senin anını yaşatacağım, savaşımını sürdüreceğim. Yaşasın 1 Mayıs...

Törene katılanlar, devrim şehitlerinin anısına saygı durumunda bulundular. Çıtak'ı anma töreni, hep bir ağızdan söylenen 1 Mayıs Marşı ile son buldu.

Çubuk'un Sarıcalar köyünde de, 1 Mayıs, köylüler tarafından kutlandı. Marşlar, türküler söyleyen köylüler, halaylar çektiler, Nazım'dan şiirler okudular. Köyün girişine çekilen kızıl bayrak gün-boyu asılı kaldı.

Çağdaş Gazeteciler Derneği üyeleri, DİSK 1. Bölge Temsilciliği'ni ve Bank-Sen'in or-

mokratlar birlikte "duvar gazetesi" düzenlediler; yer yer eylemlerde de birlikte oldular. 1 Mayıs öncesi, Birlik-Dayanışma ve TİP, birlikte "pazar eylemleri" düzenlediler. Pazar yerlerinde pullar atıldı, konuşmalar yapıldı.

30 Nisan akşamı, halkın yoğun olduğu bir saatte, Bir-

yayımladılar ve eylemi yürütmek üzere ortak bir komite oluşturdular.

Birlik-Dayanışma, TİP, TSİP, Kurtuluş ve Dev-Yol yanlısı mühendisler ortak imzalı bir bildiri çıkardılar.

1 Mayıs günü Çiğli, Bornova, Karşıyaka, Altındağ, Yeşilyurt, Tepecik, Eşrefpaşa ve Çamdibi semtlerinde yapılan korsan gösterilerde, göstericiler kırmızı eşarp taktılar, binlerce pul atıldılar. Bornova'da, gece fenerlayı düzenlendi; yine binlerce pul atıldı.

• Tutuklamalar

Tüm yasaklama kararlarına ve alınan önlemlere karşı 1 Mayıs öncesi ve 1 Mayıs'da yapılan eylemler üzerine, başta grev uygulayan işyerlerinin işyeri temsilcileri ve işçileri olmak üzere, çok sayıda kişi gözaltına alınmıştır. DİSK yöneticileriyle, sınıf sendikalarının yöneticileri, bölge ve işyeri temsilcileri gözaltına alınmış ya da haklarında arama kararı çıkarılmıştır. İstanbul Barosu'nun yaptığı açıklamada, tüm yurtda 4.000 kişinin gözaltına alındığı belirtilmektedir.

• Uluslararası Protesto Yükseliyor

2,5 milyon üyesi bulunan Fransız Genel İş Konfederasyonu'na (CGT) bağlı kimya, metalurji, tekstil, yapı işçileri sendikaları federasyonları ile Konfeksiyon Federasyonu ve CGT'nin çeşitli bölge temsilcilikleri, AP azınlık hükümetinin başı Süleyman Demirel'e çektikleri telgraflarında, Türkiye'de 1 Mayıs işçi bayramının kutlanmasına yönelik baskı uygulamaları ve tutuklamaları, insan hakları ve sendikal hakların ihlali anlamına geldiğini belirterek protesto ettiler ve aralarında DİSK yöneticilerinin de bulunduğu tutukuların serbest bırakılmasını istediler.

CGT yetkililerinin verdikleri bilgilere göre, CGT Konfederasyonu'ndan bir delegasyon, 9 Mayıs'da Türkiye'nin Fransa'da bulunan Büyükelçiliği'ne giderek sözkonusu durumdan dolayı endişelerini dile getirerek baskı ve yasaklamayı protesto etmişlerdir.

Öteyandan 200 milyon üyesi Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF) ve CGT'nin, Türkiye'de 1 Mayıs üzerine konan yasak ve tutuklamalarla ilgili olarak, Uluslararası Çalışma Örgütü İLO'nun "Sendikal Özgürlükler Komitesi" nezdinde girişimde buldukları edinilen bilgiler arasındadır.

Bilindiği gibi İLO "Sendikal Özgürlükler Komitesi", 4-7 Mart 1980 tarihleri arasında Cenevre'de yapılan oturum sonucunda, 190 no'lu raporunda, Dünya İş Konfederasyonu, Dünya Sendikalar Federasyonu ve Uluslararası Öğretim Sendikal Federasyonu'nun Türkiye'deki antidemokratik uygulamaya ve baskılara ilişkin olarak "Türkiye hükümetine karşı dava" başvurusunu incelemiş ve "1 Mayıs nedeniyle toplantı haklarının kullanılmasının sendikal hakların önemli bir yönünü oluşturduğunu" belirtmişti.

gellemesini boşa çıkarmak için, yolları trafiğe kapadılar. Eylemden sonra, semtteki tüm evler didik didik arandı.

Hasanoglan ve Elmadağ ilçelerinde, üzerinde 1 Mayıs belgelerinin yazılı olduğu binlerce pul atıldı. Kırıkkale'de Bağlarbaşı semtinde, Maden İş'e ve öteki sendikalara üye işçilerle, İGD, İKD ve Genç Öncü'nün düzenlediği ortak bir gösteride "yaşasın 1 Mayıs" belgisi atıldı.

gütlü bulunduğu Türk Dil Kurumu grevini ziyaret ettiler. 22 CHP'li parlamenter de, DİSK'in 1 Bölge Temsilciliği'ni ziyaret ederek işçi sınıfıyla dayanışmalarını dile getirdiler. Zonguldak senatörü Pestilci, yaptığı konuşmada, "emeğin bu yüce bayramının yasalaşması gerektiğini" vurguladı.

İZMİR'de, Birlik-Dayanışma, TİP, TSİP ve Devrimci De-

lik-Dayanışma ve TİP Konak Alanı'nda gösteri yaptılar. "Yaşasın 1 Mayıs", "1 Mayıs engellenemez" belgileri atıldı; üzerinde Birlik-Dayanışma ve TİP imzasıyla, "1 Mayıs Engellenemez" yazılı bulunan bir flama elektrik direklerine asıldı.

Öğretmen hareketi içinde, Dev-Yol dışındaki hemen tüm politik gruplar "30 Nisan genel grevi" için ortak bildiri

"Bahar Bayramı" Kutlandı!

1 Mayıs 1980 öncesinde işbirlikçi burjuvazinin her soydan ve boydan sözcüsü işçi sınıfımıza, onun uluslararası birlik, dayanışma ve savaşım gününe saldırıya geçtiler.

Başta Demirel'in kendisi olmak üzere, Demirel yönetiminin sözcüleri sıra sıra televizyona çıktılar, gazetelere özel demeçler verdiler. "1 Mayıs Bahar Bayramı'dır" diye, "1 Mayıs gerçek amacından saptırılıyor" diye. Burjuvazi bu yalanını 1976'daki Şanlı 1 Mayıs'tan beri pek önesüremiyordu. Ama başka diyeceği bir şey olmadığından, 1980'de de aynı kokmuş yemeği masaya sürmeye yeltendi. Sökmedi; zaten sökmezdi de. Yanısıra Demirel ve onun ağzına bakan yazarlar 1 Mayıs'ı vargüçleriyle, "yalnızca kızıl bayrak ve yabancı devlet adamlarının fotoğraflarının taşındığı" bir gün olarak göstermeye yeltendiler. Oysa işçi sınıfımız her 1 Mayıs'ta olduğu gibi, bu 1 Mayıs'ta da uluslararası işçi sınıfının sa-

vasımının simgesi olan kızıl bayrağı da, ulusal kurtuluş savaşımızın simgesi olan al bayrağı da yükseklere dalgalandırdı. İşçi sınıfımızın ulusal önderlerinin resimlerini de, uluslararası önderlerinin resimlerini de omuzlarımızın üzerinde yükseltti. "Başka devlet başkanları'nın resimlerini işçi sınıfımız 1 Mayıs'larda hiç taşımamıştı ki, bu 1 Mayıs'ta taşısın!

1980 1 Mayıs'ı burjuva reformizminin yığınların gözünde teşhir olması açısından da büyük önem taşıyor. CHP Genel Başkanı Ecevit'in daha Nisan ayı ortalarından başlattığı 1 Mayıs aleyhtarı propaganda, işçi sınıfımız içine kama sokma girişimleri, gerek 30 Nisan Genel Grevi boyunca gerekse 1 Mayıs günü tümüyle boşa çıkartıldı. CHP üyesi işçiler, gerçekten hangi bayraklar, hangi flamlar, hangi marşlar altında yürüdüklerini ve yürüyeceklerini ortaya koydular. Sınıf kardeşleriyle omuzomuz bayramlarını kullandılar.

Dünya askersel bloklara nasıl bölündü?

Askersel bloklar, 2. Dünya Savaşı sonunda dünya sosyalist sisteminin doğmasını ve ulusal kurtuluş hareketlerinin yükselmesini kendine yediremeyen başta ABD olmak üzere, emperyalist ülkelerin izlediği saldırgan politikanın sonucunda ortaya çıktılar. Değişen bir dünyada, kapitalizmin varlığını koruyabilmek için emperyalistler "Sovyet askersel tehdidi" yalanının ardına sığınarak NATO'yu örgütlediler. Bu saldırı örgütünü, kapitalizmin güvencesi olarak, sosyalist ülkelerin, ulusal kurtuluş savaşçılarının karşısına diktiler.

Emperyalist devletlerin yürüttüğü bu soğuk savaş politikası karşısında, SSCB ve sosyalist ülkeler karşıt askersel bloklara bölünmemek için vargüçle çalıştılar. 1954'de Berlin Konferansı'nda Avrupa'nın kolektif güvenliği için anlaşma önerdiler. NATO ülkeleri bu öneriyi görmedi bile; ve silahlanma yarışını sürdürdüler. O yıl içinde, daha Sovyet topraklarından cıkalı 10 yıl bile olmamış olan Alman militaristleri, Batı Almanya'nın ayrı bir devlet olarak kurulmasıyla NATO'ya alındı.

Bundan sonra, NATO'nun kuruluşundan tam 6 yıl sonra, sosyalist devletler, halklarının güvenliği ve dünya barışı açısından yeni önlemler almak zorunda kaldılar ve 14 Mayıs 1955'de Varşova Dostluk, İşbirliği ve Karşılıklı Destek Antlaşması imzalandı.

Dünyanın Askersel Bloklara Bölünmesinin Sorumlusu Emperyalizmdir!
VARŞOVA ANTLAŞMASI: SALDIRGAN NATO'YA KARŞI BİR SAVUNMA ÖRGÜTÜ

Varşova Antlaşması'yla, SSCB, Bulgaristan, Çekoslovakya, Polonya, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Macaristan, Romanya ve 1968'de antlaşmadan resmen ayrılan Arnavutluk askersel güçlerini birleştirdiler.

Barışsever Avrupa devletlerinin bölgesel ittifakı olan Varşova Antlaşması, proleter enternasyonalizmi ilkelerini, sosyalist ülkeler emekçilerinin görev ve amaç birliğini esas alıyor. Varşova Antlaşması, üyeleri arasında ekonomik temel, toplum ve devlet yapısının tek tip olmasına dayanıyor. Bu durum, bu ülkeler arasındaki köklü çıkar birliğini, derin politik ve ekonomik ilişkileri ve kolektif savunma amaçlarının ortaklığını belirliyor.

Varşova Antlaşması'nın temel görevi iki karşıt

toplumsal sistemin varlığı koşullarında sosyalist ülkelerin güvenliğini sağlamak, reel sosyalizmi savunmak, böylece kapitalist ülkelerdeki demokrasi ve sosyalizm savaşımı için elverişli koşullar yaratmaktır.

• Bugün emperyalizmin yeni bir dünya savaşı çıkarma planları karşısında en güçlü engel Sovyetler Birliği ve Varşova Antlaşması ülkeleridir.

• Varşova Antlaşması ülkeleri, birçok kez emperyalizmin saldırgan girişimlerini boşa çıkardılar; Avrupa'daki kritik sorunların barışçıl çözümlemesinde rol oynadılar.

• Varşova Antlaşması ülkeleri, uluslararası gerginliği azaltmaya çalışıyorlar.

• Uluslararası emperyalizmin ve iç karşıdevrimci güçlerin saldırılarına karşı ilerici hareketlerin kazanımlarını koruyor, onlara kardeşçe yardımda bulunuyorlar.

NATO VAROLDUĞU SÜRECE, VARŞOVA ANTLAŞMASI'NIN VAROLMASI ZORUNLUDUR

Savaş ve militarizm, sosyalizm yabancısıdır. Sosyalist ülkeler, devrimci savaşta askersel sorunları hiçbir zaman ön plana çıkartmazlar.

Devrimin kazanımlarının pekiştirilmesine ve yeni toplumsal düzenin kurulmasına yardım eden barış koşulları, işçi sınıfının ve tüm emekçilerin çıkarlarına herşeyden daha uygun düşüyor. Ancak devrimci sınıflar ve uluslararası gerici kitlelerden tarih sahnesinden çekilmiyor. Savaş ocaklarını körükleyip; devrimleri silah zoruyla bastırmak için her olanağa başvuruyorlar.

İşte NATO'nun ve onun başını çeken ABD emperyalizminin saldırganlığı ve savaş körükleyiciliği karşısında Varşova Antlaşması ülkeleri önemli engel oluşturuyor. Emperyalizm halklara kendi isteklerini kolay kolay dayatmıyor.

Dünyanın askersel bloklara bölünmesine karşı olan sosyalist ülkeler, NATO ve Varşova Antlaşmaları'nı dağıtmayı; bu amaçla silahsızlanmayı, askersel blokların çalışmalarını karşılıklı azaltmayı öneriyorlar. NATO'nun yanıtı, her defasında "hayır" oluyor.

Varşova Antlaşması'nın 11. Maddesi, açıkça NATO'nun Avrupa güvenliği açısından tehlikeli durumu ortadan kaldığı anda, tüm Avrupa antlaşması gerçekleştirildiği zaman, bu antlaşmanın geçerliliği

kalmayacağını belirtiyor. Bu madde, Varşova Antlaşması'nın NATO'nun saldırganlığına bağlı olarak geliştirilmiş bir savunma örgütü olduğunun açık bir kanıtıdır. Kapitalist ülkeler arasındaki hiçbir askersel işbirliği antlaşmasında böyle bir madde yoktur.

NATO, VARŞOVA ANTLAŞMASI İLE KIYASLANAMAZ VE SAVUNULAMAZ!

Dünyamızda gerçek bir kolektif güvenlik sistemi yaratılmadıkça askersel cepheleşme sürecektir. Ancak NATO ve Varşova bir tutulamaz; aralarında uzlaşmaz bir ayrım vardır. Bu antlaşmaların sınıfsal özü, ideolojileri farklıdır. Bir tarafta savaş körükleyiciliği, saldırganlık, silah tekellerinin çıkarları; öte yanda barış, uluslararası işbirliği ve geniş emekçi yığınların çıkarları... Bu

ayrımı görmeyenler "Sovyet tehdidi", "bloklararası dengeyi bozmama" gibi gerekçelerle ülkemizi NATO'ya daha da bağhyorlar. Türkiye, bu amaçla nüfusuna oranla dünyada en büyük orduyu besliyor; her yıl toplam üretiminin % 26'si bu dipsiz kuyuya akıyor; ekonomisi bunalıma sürükleniyor.

NATO'nun "savunma niteliği" yoktur. NATO ile VARŞOVA ANTLAŞMASI eşit değildir.

Varşova Antlaşması'nın 25 yıllık tarihi, antlaşmanın barış ve halkların güvenliği konusunda sağlam bir araç olduğunu kanıtlamıştır.

Dünya Barışını Kim Tehdit Ediyor?

NATO ülkeleri ve onların başı ABD emperyalizmi askersel harcamalarını artırırken, hep Sovyetler Birliği'ne oranla bu alanda güçsüz olduklarından, Sovyetler'in ise sürekli olarak dünyayı hegemonyası altına almak istediğinden ve bu amaçla askersel harcamalarını her yıl artırdığından söz ederler.

Oysa gerçekler bunu yalanlıyor :

• 2. Dünya Savaşı sonrasında NATO ülkelerinin silahlanma için yaptıkları harcamalar, Varşova Antlaşması ülkelerinin iki katıdır. Bugün ise NATO'nun yıllık savaş hazırlığı harcamaları İkinci Dünya Savaşı'na katılan ülkelerin savaş süresince her yıl yaptıkları harcamalardan daha fazladır. 1957-77 yılları arasında NATO askersel harcamaları 99,4 milyar ABD dolarından 123,5 milyar dolara; VARŞOVA'nın ise 34,0 milyar dolardan 71,7 milyar dolara yükselmiştir.

• ABD, NATO kararına bağlı olarak 1981 askersel bütçesini 20 milyar dolar artırıyor. ABD'nin 1981 askersel bütçesi 157 milyar dolara çıkmıştır.

SSCB ise 1980 bütçesinde askersel harcamalara ayırdığı payı 17,4 milyar rubleden 17,1 milyar ruble'ye düşürüyor; toplumsal kültürel harcamalarını ise 77,1 milyar rubleden 97,2 milyar rubleye yükseltiyor.

• ABD'nin 1970'de sayısı 4.000 olan stratejik nükleer silahlarının sayısı, 1979'da 9.200 olmuş; SSCB'nin ise 1970'de 1.800 iken, 1979'da 5.000'e ulaşmıştır.

• ABD dünyayı 2.500 askersel üsü, yarım milyon askeri ve 12.000 nükleer silah ile kuşatıyor. Varşova Antlaşması üyelerinin ve SSCB'nin ise kendi toprakları dışında hiç bir yerde askersel üsü yoktur.

• Batı kaynakları ve onlardan aktarma yapan ülkemiz gerici basını, NATO ve Varşova anlaşmasına bağlı silahlı kuvvetlerin tümen hesabını yaparak, Varşova'nın NATO'dan çok daha fazla olduğunu söylüyorlar. Oysa Varşova paktında bir tümende 14.000 asker bulunurken, bir NATO tümeni 26.000 askerden oluşuyor. Bu söylenmiyor.

• 1971'den bu yana NATO'da görevli insan gücü %15 artarken, Varşova görevlileri %5 arttı.

• 1971'den bu yana NATO'da tank sayısı %42 oranında, Varşova ülkelerinde %22 arttı.

• NATO taktik uçakları %8 oranında artarken, Varşova ülkelerinde %4 oranında azaltıldı.

• Başka ülkelere askersel işgal, müdahale, kendi dış politikasını dayatma en sıradan ABD önlemleridir. ABD, yalnızca son 35 yıl içinde bu yöntemleri 250 kezden fazla kullandı.

1945-75 seneleri arasında dünyayı 33 kez nükleer silah kullanmakla tehditetti.

ABD, 200.000 sivilin ölümü pahasına başka bir ülkeye karşı nükleer silah kullanan tek ülkedir.

Varşova Pakti üyeleri ise hiçbir şekilde kendi gerçek güvenliklerinin dışına taşmıyorlar. Hiç kimseyi tehdit etmiyorlar ve başkalarını kendi istekleri yönünde zorlamıyorlar. Bugünedek bu ülkelerin "halkların kendi yazgısını tayin ilkesine aykırı olarak" hiçbir ülkeye müdahalesi görülmemiştir.

• Bugün NATO ülkelerinde silahlanmadan büyük çıkarları olan çevreler vardır. ABD'de Carter yönetiminde pek çok kilit nokta ABD tekellerinin yöneticileri tarafından işgal ediliyor. Bunlar ve işbirlikçileri etkin oldukları ülkeleri saldırgan amaçlarla silahlanmaya itmekte ve kirli kârlar yapmaktadırlar.

Varşova Antlaşması ülkelerinde ise böyle gruplar yoktur. Bu ülkelerin dış politikaları savaş kışkırtıcılığına değil, tersine kalıcı barış ve güvenliği sağlamaya yöneliktir. Bu politika yalnızca demecilerle değil, tekyanlı silahsızlanma eylemleriyle de kanıtlanmıştır.

Bu çerçevede SSCB orta Avrupa'nın en gerilimli bölgesi olan Demokratik Alman Cumhuriyeti topraklarından tekyanlı olarak, tam donatımlı 20.000 Sovyet askeri ve bin tank geri çekmiştir.